" A R T I C O L I "

APAŠTALIŠKAJAM TEISMUI TEIGINIAI BEATIFIKACIJOS

IR

KANONIZACIJOS PROCESUI

Dievo Tarno

Jurgio Matuleičio - Matulevičiaus,

tit. Adulijos Arkivyskupo,

Marijonų Vienuolijos Atnaujintojo,

Nekaltai Pradėtosios M. Marijos Seserų

Kongregacijos Steigėjo.

Dalykinius teigimus pateikia, daro ir parodo G.T.Juozapas Vaišnora, M.I.C., šventai Apeigų Kongregacijai, būdamas Generalinis Kunigų Marijonų Postuliatorius, teisėtai paskirtas , kad pamokytų apie minėto Dievo Tarno didvyriškas dorybes ir prašo tai priimti, kad būtų įrodyta, ir pašaukti liudininkus ar pilnai, ar dalinai tam patvirtinti, ištirti, sau palikdamas teisę, jei bus reikalas, sudaryti naujus teigimus. Patsai neįsipareigoja plačiai įrodinėti, ką iškilmingai pareiškia netik patiekiamus, bet ir visus galimus pateikti kuogeriausiu būdu.

Todėl teikis, nori įrodyti ir teigia:

P I R M O J I   D A L I S

GIMIMAS. JAUNATVĖ. MOKSLAS. PAŠAUKIMAS IR PASIRUOŠIMAS KUNIGYSTEI. ŠVENTIMAI IR PIRMIEJI DARBAI. PAŠAUKIMAS VIENUOLIJON. KUNIGU MARIJONU VIENUOLIJOS REFORMA. STEIGIMAI.VYSKUPAS. APAŠTALIŠKASIS VIZITATORIUS. ŠVENTA MIRTIS.

1.- Teigiu, jog Dievo Tarnas gimė iš teisėtos moterystės tėvų Andriaus Matulaičio ir Uršulės Matulytės-Matulaitienės,pamaldžių žmonių ir praktikuojančių katalikų, Lūginėje,Lietuvos kaime, 1871 m. 13 balandžio /pagal Grigaliaus kalendorių/ o tikrai 23 balandžio 1871 m./einant Grigaliaus kalendorium/. Jis buvo pakrikštytas po aštuonių dienų Romos Katalikų parapijos bažnyčioje , Marijampolėje.Kūdikis gavo vardą Jurgis-Boles-

2 lovas. Ir tai bus įrodyta gerai žinančių ir vertų pasitikėjimo asmenų, nurodančių savo žinių šaltinius, arba mačiusių, ar girdėjusių, tiek per viešą tyrimą, kaip ir autentiškų dokumentų.

2.- Kūdikis buvo aštuntas šeimoje: iš jų buvo 5 berniukai ir 3 mergaitės;jaunuolis tiek šeimoje, tiek parapijoje gavo sveiką krikščionišką auklėjimą ir pasižymėjo pamaldžiu gyvenimu ir Dievo baime. Ir tai bus, etc.

3.- Sunkūs buvo jam brendimo metai, nes jaunutis patyrė liūdesio,skausmo ir vargo. Buvo 3 metų kai mirė tėvas. Juo rūpinosi paliegusi serganti motina ir jo vyresnioji sesutė Emilija. Dešimtus metus eidamas, neteko motinos, atsirado vyresniojo brolio Jono sunkioje globoje, kuris, tėvams mirus, paveldėjo ūkį ir namus. Jurgutis sunkiai pajuto našlaičio dalią: maisto gaudavo mažai, rūbai sunešioti ir nepakankami, nakvynė drėgnoje vietoje; nepatogumai apsunkino ir taip jo trapią sveikatą, pasirodžius kaulų džiovai, ši liga kankino jį visą gyvenimą. Ir tai bus, etc.

4.- Būdamas 8 metų, Jurgutis pradėjo lankyti pradžios mokyklą, o ją pabaigęs, gimnaziją, kasdien pėkščias eidamas ir grįždamas į Marijampolę, esančią už 5 kilometrų; keliaudavo su dideliu sau nepatogumu ir vargu. Kelionių nuovargis, neturint kitų susisiekimo priemonių, šeimoje patiriamas neturtas, vargas, ekonominiai sunkumai, neleido jam įsigyti net būtinai reikalingų knygų; tai visa sudarė, kad Jurgis nepasižymėjo moksle, bet gi savo stropumu pareigai pajėgė baigti gimnazijos penkmetį patenkinamai. Ir tai bus, etc.

5.- Brolis Jonas, manydamas, kad Jurgis nepašauktas mokslui ir kad būsią geriau, atsižvelgiant į jo trapią sveikatą, laisvai gyventi kaime, jo mokslą nutraukė 17-ais metais, kai Jurgis savo dvasioje juto pašaukimą kunigystėn, norą aukotis ir siekti moks·lobrolis pakreipė jį ūkio darbams savo laukuose.Paklusdamas globėjo valiai, Jurgis neatsižadėjo savo širdyje troškimo pasiekti Viešpaties tarnybą Ir tai bus, etc.

6.- Iš motinos pusės dėdė Jonas Matulis-Matulewicz, patyręs jaunuolio gerą nuotaiką, apsidžiaugė galįs padėti jam siekti kunigystės, padengdamas išlaidas, Taip atsitiko, kad Jurgis

1891 m. bematant įstojo į Kielcų, Lehkijoje, seminariją, kur minėtas d[illegible]ė mokytojavo, priėmęs kaip sąlygą jo lenkišką pavardės formą "Matulewicz", nes tai proga ir išmintis pasiūlė. Tai dėl to Dievo Tarnas Lenkijoje pastoviai buvo žinomas šia pavarde, kai tarp lietuvių jis visada buvo žinomas tikra tėvo pavardę "Matulaitis", ar sulietuvinta pravarde "Matulevičius". Ir tai bus, etc.

7.- Pabuvo Kielcų seminarijoje 1891-1893 m., bet kai rusų valdžia uždarė seminariją, išsiskirstant klierikams,Jurgis buvo pasiųstas į Varšuvos arkivyskupijos seminariją, kur jis rado patogią ir labai tinkamą savo dvasiai ir kultūriniam gyvenimui dirvą. Ten atsižymėjo Dievo Tarnas savo proto gilumu, moksle uolumu, o ypač savo būdo meilumu ir gailestingumu taip, kad jis pavergė draugų ir mokytojų širdis, nors pats buvo iš kitos tautos. Ir tai bus, etc.

8.- Būdamas pavyzdingas seminaristas savo mokslu ir elgsena, Jurgis buvo parinktas Vyresniųjų ir pasiųstas į Petersburgo Romos Katalikų Dvasinę Akademiją studijoms, kur susirinkdavo tulam laikui jaunuomenės žiedų žiedai, iš visos Rusijos gabiausieji klierikai, rodą polinkį į aukštesnes studijas, mokslą.Ten mokėsi ketverius metus,1895-1899, pelnęs šv. Teologijos Magistro laipsnį aukščiausiu pagyrimu ir pripažinimu:-pirmas tarp visų. Trečiame Akademijos kurse, 1898 m. gruodžio 31 d.ųAkademijos rektoriaus vyskupo Niedzielkovskio rankomis įšventintas kunigu. Ir tai bus, etc

9.- Kiek tik jis turėjo Akademijoje mokslo draugų, jie visi atsiminė jį kaip pasižymėjusį išmintimi, rimtomis studijomis, plačiu mokslu, Dievo meile, žaviu pamaldumu ir meilumu visiems jaunuolį taip,kad jis buvo visų pageidaujamas kilniems pokalbiams. Ir tai bus, etc

10.- Akademijos studijas pabaigęs, Jurgis grįžo į Kielcų vyskupiją. Ten kurį laiką dirbo kaip vikaras pagelbininkas parapijoj Smarkiau susirgęs kaulų džiova, Vyskupo buvo išleistas gydytis pirmiau į Vokietiją, Kreuznach, į purvo maudynes, o paskui į Šveicariją mokytis. Ten jis įstojo į Friburgo universitetą, pas sivadinęs M o n t v y d u, kad galėtų pasislėpti nuo rusų šnipų Rusijos imperija buvo uždraudusi savo pavaldiniams siekti mokslo užsieniuose. 1902 m. gavo šv, Teologijos daktaratą su požymiu

"praeclarissime", nors laikinai buvo priverstas nutraukti studijas sunkios operacijos metu, šalinant įsisenėjusią ligą. Kad galėtų prasimaitinti ir gauti butą, Dievo Tarnas tarnavo vikaru šv.Joanos parapijoje, žemutiniam mieste. Ir tai bus, etc.

11.- 1902 m. grįžo į Kielcus ir buvo pasiųstas parapijon vikaru o paskui buvo paskirtas Seminarijos vicerektorium, kanonų teisiųų bei lotynų kalbos profesorium. Tas pareigas ėjo su dideliu stropumu, laimėdamas visų pagarbą ir užuojautą savo paprastumu, nuolankumu, kuklumu, dvasios giedrumu, o ypač savo tėvišku gerumu. Vyskupas Ordinaras pakėlė jį Katedros kanauninku, tuomi parodydamas jaunam kunigui nuostabų palankumą ir nuoširdžią užuojautą, nepaisant to, kad pirmiau, kažkieno paveiktas, neteisingai buvo nepalankus. Ir tai bus, etc.

12.- Silpnutė sveikata, pasunkėjusi kaulų džiovos liga 1904 m. privertė jį atsisakyti mokytojavimo ir apsigyventi vargšų ligoninėje Varšuvoje, pats pasidaręs tikras vargšas.Jo gyvybę ir sveikatą išgelbėjo dosni švenčiausios Širdies Tarnaičių Seserų globa, kurioms dėkingas ėjo paskui kapeliono pareigas jų įstaigoje, dėstydamas tikybą mokinėms ir jose pajėgė atgaivinti katalikiškąją dvasią, kuri buvo labai nupuolusi.Taip pat ėmė taisyti ir tobulinti jų Kongregacijos įstatus, pritaikintus persekiojimų metui, nes vienuolija turėjo pasilikti slapta.
Ir tai bus, etc

13.- Praplėtęs savo apaštališkąjį darbą tarp darbininkų, mokė juos tikėjimo ir socialių mokslų, einant "Rerum novarum" nurodymais. Padedant kun.Marceliui Godlevskiui, žinomam Varšuvoje sociologui, įkūrė Katalikų Darbininkų Sąjungą ir jos laikraštį "Darbininkų Draugas".Beskelbdamas Bažnyčios socialį mokslą, apsaugojo darbininkus nuo kairiųjų socialistų įtakos.Ši Sąjunga skaitė 50,000 įsirašiusių narių. Tai padėjo padauginti katalikų partijos eilesir įgalino Dievo Tarną prižiūrėti sąjūdį.
Ir tai bus, etc

14.- Kita apaštalavimo sritis Dievo Tarnui buvo jaunimas, universiteto studentai. Paskatinęs veikti universiteto draugiją "Atgimimas",atidengė krikščioniško gyvenimo klausimą, o jis jau

buvo sunykęs pas jaunuolius, dvasiniai pasiklydus ir esant dorinėj bei socialinėje klaidoje. Paveikė jis ir prasilavinusius pasauliečius, davęs jiems pirmą 'Socialinę Savaitę' Lenkijoje. Dievo Tarnas pirmininkavo kunigų kongresui, mokyklų kapelionams, taktingai patekęs į kitą kunigų kongresą, sušauktą be vietos Ordinaro žinios,kraštutinių tautininkų,padėjo išsipainioti.Jis pravedė dvasines rekolekcijas įvairių luomų žmonėms. Per keleta metų Varšuvoje platino kunigų sąjungą"Apaštališkąją Vienybę", būdamas jos pirmininkas. Visų šių darbų tikslas buvo:geras išauklėjimas ir pilnas išugdymas bei katalikiškas išmokslinimas žmonių; jis sakydavo:'duokite žmonių, nes jie vertesni už mūrus ir pinigus'. Ir tai bus, etc

15.- Proto lakumas, mokslo gausa pastūmėjo jį 1907 m.užimti sociologijos katedrą, o vėliau ir dogmatinės teologijos Petersburgo Akademijoje. Savo pastangų dėka ir pasisekimui, kas jį pastoviai lydėjo,gavo Akademijos Vicedirektoriaus pareigas. Jo paskaitos iš sociologijos savo apimtimi ir apaštališkuoju uolumu pateikiamos, jaudino širdis ir įtaigojo mokinius imtis darbo ir aukotis. Iš jo mokyklos išėjo pajėgūs ir drąsūs kunigai sociologai. Panašiai dėstė dogmatinę teologiją. Panaudodavo T.Akviniečio principus ir metodą ir stebindavo klausytojus, nubrėždamas iš principų sekantį šviesų kelią.Taip jis buvo nepalyginamas mokytojas, žavįs mintį giliu mokslu ir aiškiu dėstymu. Dievo Tarnas giliu sielos gyvenimu, pavergdavo kitų širdis savo pavyzdžiu ir šventu gyvenimu. Ir tai bus,etc

16.- Dievo Tarnas, būdamas Petersburge subrendęs metais ir dorybėmis, trokšte troško įsijungti į tobulesnį gyvenimą, į tobulą gyvenimą kurioj nors vienuolijoje.Pakildavo ir brendo jame troškimas veiksmingai veikti, kad pražydėtų Rusijoje religinis gyvenimas. Pastoviai ir nuolat nedavė jam ramybės klausimas,"kaip išgelbėti Rusijoje Bažnyčią ir vienuolinį gyvenimą?"Ir tai bus,etc

17.- Ir taip jis palinko į Reguliarių Klierikų Marijonų Kongregaciją, įkūrtą Dievo Tarno Stanislovo Papczynskio 1673 m.,Nekalto Švč.M M. Prasidėjimo vardu, dabar rusų skirtai išnykti, pasilikus joje keliems profesams Marijampolės parapijoje. Dievo Tarnas buvo paveiktaslenko kapucino Honorato pavyzdžio, kuris panaudojo slaptumo principą religinėms kongregacijoms kurti, tiek vyrų,

tiek moterų, įsipareigojant, kad jos veiks be žinios ir be sutikimo ar leidimo rusų civilinės valdžios, ir taip užsidegė šia mintimi, kad ilgai svarstė kaip tai galima pritaikyti mirštančiai Marijonų Kongregacijai; jis ryžosi padaryti kai kurias atmainas, kurių reikalavo laikas ir naujos sąlygos apaštalauti. Taip 1909 m., kai jau sumanymas buvo regimai pribrendęs, Dievo Tarnas, pritariant kun.prof. P.Būčiui, kuris vėliau tapo vyskupu, sutinkant Tėvui Vincentui Senkui, Vyriausiam Marijonų Vadovui, rekomenduojant Mohilevo arkivyskupui, Seinų vyskupijos administratoriui ir Varšuvos vyskupui auksiliarui Kazimierui Ruškevičiui, išvyko į Romą, ir ten išdėstė šv. Sostui savo planus. Šventasis Tėvas Pijus X priėmė Matulaitį-Matulevičių privačioje audiencijoje, pagyrė ir mielai patvirtino projektą, leido Dievo Tarnui daryti įžadus be novicijato. Ir tai bus, etc

18.- Atvykęs jis į Varšuvą 1909 m. rugpiūčio 29 d. vyskupo K. Ruškevičiaus privačioje koplyčioje, jam pačiam dalyvaujant ir T Vincentui Senkui, kaip Marijonų Generolui, kuris priėmė kun.Matulaičio-Matulevičiaus pirmuosius vienuolinius įžadus ir įrašė naujoku kunigą Būčį.
Dievo Tarnas, sugrįžęs į Petersburgą, prisiderindamas Šv.Sosto instrukcijoms, rašė Konstitucijų naują sumanymą, kiekvieną punktą aptardamas su kun. Būčiu. Ši padarė pagrindinę vienuolijos atmainą, atsisakius iškilmingųjų įžadų, choro pareigos ir balto abito - sutanos, įvedė Įstaigai paprastus įžadus, be choro ir be ypatingo rūbo.
Naujoji Konstitucija buvo patvirtinta šv.Pijaus X 1910 m.rugsėjo 15 d. ir gavo šv. Vienuolių Kongregacijos pritariantį dekretą lapkričio 28 d. tų pat metų. Ir tai bus, etc

19.- Pertvarkyta ir atnaujinta Tėvų Marijonų Kongregacija pradėjo smarkiai augti pačioje Petersburgo Akademijoje, kur buvo pirmas jos lizdas. Ten buvo įsteigtas pirmas Naujokynas; jam vadovavo Dievo Tarnas. Be kun. P.Būčio, vienas pirmųjų naujokų buvo kun.prof. Jonas Totoraitis. Kandidatų skaičius nuolat augo Akademijoje pasidarė nebesaugu veikti,- buvo pavojus, kad gali būti susekti caro policijos. Tuomet Matulaitis-Matulevičius sumanė perkelti naujokyną į užsienį, kad išvengus pavojaus ir būti nutroškintai pačioje gimimo pradžioje. Niekas nepastebėjo

slapto vienuolyno nei jo dvasinio gyvenimo, kuris ten buvo, nes to reikalavo išmintis; patsai Dievo Tarnas buvo labai atsargus ir apdairus ir jis norėjo tęsti pradėtą darbą, nepaisant kiek tas atsieis, pasitikti kiekvieną pavojų ir prisiimti kiekvieną civilinės vyriausybės skirtiną bausmę. Ir tai bus, etc

20.- Mirus seneliui Tėvui Generolui, kun.Vincentui Senkui,1911 m. balandžio 10 d., buvo sušaukta nauja Generalinė Kapitulą, susidedanti iš 3 padariusių įžadus: Matulaičio, Būčio, Totoraičio, į Gelgaudiškio bažnyčią; ji išrinko Dievo Tarną nauju Vyriausiuoju Tėvų Marijonų Vadovu, 1911 m.liepos 27d.Nuo to laiko iki savo mirties 1927 m. sausio 27d. Dievo Tarnas pastoviai buvo skiriamas valdyti jo paties pertvarkytį ir atnaujintą vienuoliją.
Tuoj po kapitulos Dievo Tarnas, kuris prieš tai buvo atsistatydinęs iš turėtų pareigų Akademijoje, išvyko į Šveicarijos Friburgą ir ten įkūrė Tėvų Marijonų Naujokyną. Jis buvo vyriausias sėjėjas ir iš ten gavo naujo kraujo pradėjusi veikti vienuolija Ten susispietė skaitlingi aspirantai, dideliam Matulaičio dvasiniam džiaugsmui, kuris reikšdavo savo gyvą dėkingumą Dievo Apvaizdai, leidusiai pražydėti Kongregacijai."Studijų Namuose" Friburge, taip pavadintuose, kad išvengus caristinių seklių persekiojimų, susitelkus aspirantams iš įvairių tautų, nors ten buvo sąlygos sunkiokos, be jokio skirtumo paklusо jam pavaldiniai, pilnam jo teisingumui, taikai ir džiaugsmui šventoje Dvasioje. Ir tai bus, etc

21,- Dievo Tarnas pelnė pas Tėvus Dominikonus pagarbą ir nuostabą iš jų Universiteto taip, kad buvo pakeltas dvasios tėvu studentams lenkams Keniziumo bendrabutyje, pilnai patenkindamas savo vidaus dvasios karščiu ir savo giliu išsilavinimu tarnavo studentų tobulėjimui.Iškilus pamaldumu ir darbštumu, patrauklial patarnaudavo visiems: užtai jo naujokai buvo kaip ir jų Magistras tiek Atgailos Sakramente tiek kitur besiveržią į didesnę tobulybę. Ir tai bus, etc

22.- 1913 m. buvo išvykęs Amerikon, kur įkūrė pirmuosius marijonų namus ir pirmąjį naujokyną. Džiaugėsi sielovados darbais šv. Mykolo parapijos bažnyčioje, Chicagoje; didelė lietuvių dauguma pasivedė šių tėvų globai. Po to lankėsi įvairiose lietuvių parapijose, sakydamas pamokslus ir duodamas konferencijas bei vykdydamas kitus apaštalavimo darbus,ir sugrįžo Europon.

1914 m. vasarą nuvyko į Kauną ir ten laikė rekolekcijas Lietuviams kunigams, susirinkusiems į Kauną. Ten esant, užklupo jįjį pirmas pasaulinis karas ir, negalėdamas grįžti į Šveicariją,išvyko į Varšuvą, kur Bielanų priemiestyje įkūrė naują marijonų namą su prijungtu naujokynu, ir našlaičių prieglaudą,kur buvo surinkęs apie 200 vaikučių. Besirūpindamas naujokais ir našlaičiais jų maistu ir išlaikymu, turėjo pakelti dideles aukas ir sunkumus, net neišskiriant elgetavimo nuo durų iki durų.
Ir tai bus, etc

23.- Besibaigiant karui, 1918 m. gegužio mėnesį sugrįžo į Lietuvą ir su dideliu uolumu Marijampolėje stojo į darbą, pertvarkė vienuolyną, atidarė Naujokyną ir įkūrė Vargšų Seseris,kurios paskui pakeitė vardą į Nekalto Švč.M.M.Prasidėjimo Seseris su sau ypatingu tikslu - globoti vargšus, nes nuo karo nukentėjusieji šaukte šaukėsi skubios pagalbos.
Šioji Kongregacija, Ordinaro patvirtinta, buvo skiriama gražiai pažangai ir ji išsivystė Šiaurės Amerikoje. Ir tai bus, etc

24,- 1918 m. spalio 23 d. Matulaitis buvo paskirtas Vilniaus vyskupu, esant sostui tuščiam, prievarta rusams išvežus vyskupą Edvardą von Ropp'ą;nors jis prieš tai stengėsi visokiais būdais išvengti paskyrimo ir tik iš klusnumo Šv. Tėvui apsiėmė. Buvo konsekruotas vyskupu 1918 m. gruodžio 1 d.,o 8 d. to pat mėnesio užėmė labai plačios ir labai neramios vyskupijos valdymą, pagrindinėje savo kalboje paskelbęs su pilna meile ir jėga, kad nori pasilikti už politinių maišaščių, būti visiems tėvas ir savo avidės ganytojas. Ir tai bus, etc

25.- Įaudrintam politiniam gyvenimui esant, gausūs sunkumai susidarė ir Vyskupijos gyvenimui pavojus, bet visiškai nepajėgė sulaikyti vyskupo sielovadinio darbo.Jis nepailstamai atsidavė savo žmonių dvasiniam atgimimui. Kas metai du kartu lankydavo plačią vyskupiją, nuvykdamas į vietoves, kur nebuvo matę vyskupo nuo 1864 metų, sakydamas pamokslus kasdien po penkis kartus ir suteikdamas tūkstančiams žmonių Sutvirtinimo Sakramentą. Pakeliui pakviestas įvairių vienuolinių ordinų, sustodavo keletai dienų pas juos jų statutams peržvelgti.
Ypatingą dėmesį skyrė Seminarijai, stengdamasis išvalyti iš ten nacionalistų raugą ir išgelbėti iš tos ligos savo kunigus,kvies-

dames juos į pilną ir tyrą apaštališkąją tarnybą. Tai nuostabiai įvyko, pasiekiant tikėjimo vienybę tarp atskalūnų ir netikinčiųjų. Juos padarė tinkamais karžygiais krikščionimis savo žmonių gynėjais prieš įsiveržėlių komunistų įžeidinėjimus, ginant sąžinės, apeigų ir tikybinio auklėjimo laisvę.Jis pasidarė gražių papročių globėjas. Savo kalbose pasirodė tikras Dievo ganytojas savo žmonėms, skelbdamas ir palaikydamas meilę, sutikimą, o puldamas neapykantą, ar tai ji būtų pavienio asmens, ar tai sutelktinio būrio. Ir po septynerių vyskupavimo metų tikrai džiaugėsi nuostabiais vaisiais. Ir tai bus, etc

26.- Betgi šis Dievo Ganytojo smarkus uolumas nebuvo visų lygiai vertinamas ir nestokojo tų,kurie Dievo Tarną šmeižė, niekino, pinkles statė, grąsė, baugino, provokavo ar tai besikeičiančioms valdžioms įtikti, ar tai politinėms partijoms, ir prisidėjo prie to net kaikurie kunigai ir vienuoliai; jis pasiliko pilnai įsitikinęs, kad šiame sąmyšyje buvo ugnies bandomos visos jo dorybės ir visada nušvisdavo jame nepalyginamo didvyriškumo šviesa. Ir tai bus, etc

27.- Dideli Vyskupijos rūpesčiai nepajėgė nukreipti Dievo Tarno dėmesio nuo savo Kongregacijos skubių reikalų, kuriai,Šv.Sostui, leidžiant, paliko vadovauti taip kad 1923 m. galėjo sukviesti į Dancigą Generalinę Kapitulą, paruošti priderintą Kanonų Teisynui Konstituciją. Ir tai bus, etc

28.- Po to,kai Vilnius buvo prijungtas prie Lenkijos ir sudarytas konkordatas tarp Šv. Sosto ir šios tautos 1925 m., kuriuo buvo sutikta padalinti vyskupiją ir jos dalį, patekusią Lenkijon, padaryti Metropolija, Dievo Tarnas, pajutęs dabar nesaugią savo padėtį, net galimai žalingą savo pasilikimą vietoje, gerai žinodamas Lenkijos vyriausybės sau priešiškumą ir nenorą, kad taptų Vilniaus Arkivyskupu, prašė Šventojo Sosto priimti jo atsistatydinimą, kad nesusidarytų sunkumų naujam arkivyskupui metropolitui skirti. Šv. Sostas priėmė jo atsistatydinimą, o jis 1925 m. liepos 14 d. labai gražiu laišku atsisveikino savo vyskupijos dvasininkus. Matulaitis-Matulevičius apleido su skausmu savo vyskupiją 1925 m. rugpiūčio 3 d., kurią buvo taip labai pamilęs, kur tiek daug kentėjo sielų naudai,ir išvyko į Romą.

Apsistojo pas šv. Povilo už mūrų benediktinus, atlaikė rekolekcijas, atgavęs pilną dvasios ramybę, sutvirtėjo beribiu Dievo Apvaizda pasitikėjimu. Ir tai bus, etc

29.- Pakeltas tituliariniu Adulijos Arkivyskupu,Matulaitis- Matulevičius, dabar laisvas nuo apaštališkųjų rūpesčių, pilnai atsidavė savo vienuolijos gerovei, įkurdamas Romoje Generalinius Namus su prijungta prie jo Kolegija jauniems studentams auklėti Ir tai bus, etc

30.- Kilusieji nesusipratimai tarp Lietuvos ir Šventojo Sosto dėl konkordato su Lenkija, Dievo Tarnas buvo nominuotas 1925 m. gruodžio 7 d.Apaštališkuoju Vizitatorium Lietuvai. Per dvejis metus, nenuilstamai dirbdamas, sutvarkė religinį ir dvasinį Tautos gyvenimą, kuris buvo apverktinoje padėtyje dėl ilgos vergiškos nelaisvės; nuramino nuotaikas ir išvengė schizmos.Paruošė jis Lietuvos Bažnytinės Provincijos sumanymą ir ji buvo įkurtaPopiežiaus Konstitucija "Lituanorum Gente" 1926 m.balandžio 4 d., paruošė Konkordato projektą tarp Šv.Sosto ir Lietuvos, palaikęs jame bažnytiniu atžvilgiu pačius geriausius susitarimus. Ir tai bus, etc

31.- 1926 m. vasarą dalyvavo jis Tarptautiniame Eucharistiniame Kongrese Chicagoje. Pasinaudodamas savo buvimu Amerikoje, sutvirtino savo vienuoliją. Aplankė 92 lietuvių parapijas, pasakydamas per 200 pamokslų, nepaisydamas didelių karščių vasarą nei ilgų ir sunkių kelionių. Ir tai bus, etc

32.- Sugrįžęs į Kauną 1926 m. rugsėjo 13 d., ėmėsi taikyti katalikus su vyriausybe; rūpinosi Konstitucijos "Lituanorum Gente" vykdymu; pabaigė konkordato projektą. Apsirgęs aklosios žarnos aštriuoju uždegimu, po bandymo išgelbėti gyvybę, darant operaciją, Dievo Tarnas, aprūpintas šventais Sakramentais, savo vaikų apsuptas, visų liūdesiui mirė 56 metų amžiaus, 1927 m. sausio 27 d. Ir tai bus, etc.

A N T R O J I   D A L I S

BENDRAI APIE DIDVYRIŠKAS DORYBES

33.- Dievo Tarnas turėjo visas krikščioniškas dorybes, tiek teologines, tiek pagrindines nepaprastam aukštyje:greitai,pasto-

[illegible], gyvai jas vykdydamas iki savo mirties, taip kad nuolatinių pastangų ir nepalieunamos aukos dėka, dorybės pasidarė jam kaip antroji prigimtis. Dorinės dorybės padarė iš jo tobulybės pavyzdį; dorybių vykdymas pas jį atrodė it būtų prigimtinis dalykas. Ir tai bus, etc

34.- Išaugęs aplinkoje turtingoj krikščioniška dvasia, gerailšauklėtasir šeimoje ir parapijoje, galop nuo pat kūdikystės tirtas skausmų ir vargo, Matulaitis-Matulevičius pasižymėjo nuo pat jaunų dienų pamaldumu, nuolankumu, miela klusnybe ir širdies gerumu. Įstojęs Seminarijon, pasižymėjo ne vien pažanga moksle, bet taip pat dvasios tobulybe, o degdamas Dievo ir artimo meile patraukė prie savęs draugų širdį. Ir tai bus, etc

35.- Panašų dvasinio subrendimo garsą turėjo Dievo Tarnas bestudijuodamas Akademijoje, ir kaip teigdavo Sielų vyskupas J.E. Przedzieckis:"malda ir darbas,Dievo ir artimo meilė pripildydavo kiekvieną jo gyvenimo dieną", nebuvo laiko jam ilsėtis, darant dvasinę pažangąir vis labiau tobulėjant kiekvienu momentu. Ir tai bus, etc

36.- Tobula buvo pas Dievo Tarną kunigystės forma: uolus, darbštus, kantrus, pasiaukojęs, palankus, skubus ir greitas,pilnas nenugalimos bažnytinės dvasios, kuria visur pasižymėdavo. Jisai buvo gyvas pavyzdys savo vienuoliams, kaip reikia laikytis savo įžadų. Labiausiai pasireiškė vyskupo tobulybė nepaprastu tikėjimu, meile, išmintimi ir tvirtybe,- savo dorybėmis spindėjo kaip vidudienio šviesa iki pat savo mirties. Ir tai bus, etc

37.- Jis įrodė savo didvyriškas dorybes, laikydamasis ištikimai pastoviai ir tobulai Dievo įsakymų, Bažnyčios nuostatų, Evangelijos patarimų ir savo luomo pareigų. Jas vykdė per visą savo gyvenimą, kuris daugeliu atžvilgių buvo darbščiausias ir sunkiausias, sunkiose ir jautriose sąlygose, su sunkumais ir nepaprasta auka; be paliovos ir nenustodamas dvasios, vien tik veikdamas Dievo garbei, tarnaudamas Bažnyčiai, savo ir kitų sielų pašventimui. Ir tai bus, etc

38.- Dievo Tarnas telkė savyje Dievo ir artimo meilės pilnatvę, ją palaikė savo didvyriškų dorybių lavyba, dvasios gyvenimo pilnumu; toks jis buvo mokytojas ir nepalyginamas pavyzdys. Besauklėdamas, savo kalba dažnai kvieste kvietė tobulėti:"tobulybė, tobulybė, pastangos tobulėti". Ši tobulybė, paremta dorybių didvyriškumu, nustebindavo tikinčiuosius savo šventumo garsu. Ir tai bus, etc

T E O L O G I N Ė S   D O R Y B Ė S

D i d v y r i š k a s   T i k ė j i m a s

39.- Dievo Tarnas turėjo gyvą,karštą ir veiklų tikėjimą, kuris pas jį augo ir tvirtėjo grožyje. Dievo garbė buvo jam visų darbų tikslas. Kristui ir Bažnyčiai šūkis vergė jo mintį ir įkvėpdavo širdį. Ir tai bus, etc

40.- Dievo Tarnas priimdavo su giliu nuolankumu visas Dievo apreikštas tiesas ir jas skelbė su nepaprastu uolumu kaip vienintėlį tikrą Bažnyčios mokslą, pareikšdamas jai besąlyginę ištikimybę. Ir tai bus, etc

41.- Dievo Tarnas buvo turėjęs laimę gimti ir augti perimtoje tikru pamaldumu aplinkoje.Taip jis palinko nuo jaunų savo dienų į pamaldumą ir pamaldumo lavybų džiaugsmą, tuomi pasidarydamas savo amžininkams pavyzdys.Melsdavosi visur: bedirbdamas laukuose, vykdamas ir grįždamas iš mokyklos, pratęsdamas kelią, kad galėtų aplankyti bažnyčią ir pasinerti ten karštoj maldoje. Savo dienas jis praleisdavo darbe ir susitelkime.Turėjo pakelti ir nugalėti nemažas aukas, kad galėtų išsilavinti tikėjimo moksluose, vykdavo pėksčias parapijon, darydamas keleta kilometrų. Jis priprato priimti šv. Sakramentus: atgailą ir Komuniją gerai pasirengęs, gyvu uolumu, pilnai supratęs jų vertę. Ir tai bus, etc

42.- Siekdamas kunigystės, Seminarijoje pagilino troškimą, apėmė ir sutvirtino jį karštu pamaldumu, visgi nepervargindamas dvasios nuolatiniu susitelkimu ar pastovia lūpų ar minties malda. Visi juo stebėjosi, sakydami:" Malda ir darbas, Dievo ir artimo meilė apėmė kiekvieną jo gyvenimo dieną".Ir tai bus,etc

43.- Vienas liudininkas sakė: "Mane stebino jo maldos dvasia, kurios, atrodė, buvo pilnas". O antras: "Matydavau jį besimeldžiant savo kambaryje, bevaikščiojant, koplyčioje ir kurie buvo arti jo galėjo patirti, kaip jis gyveno nuolatiniame susitelkime, it sužavėtas malda, kaip stovįs Dievo akivaizdoje". Teisingai todėl, ypač kai pasiekė kunigystę, buvo žinomas kaip gilios ir nuoširdžios maldos žmogus. Ir tai bus, etc

44.- Augino jis šią maldos dvasią, apmąstydamas tiesą ir mūsų tikėjimo paslaptis, laikydamas šv.Mišias, kalbėdamas brevijorių ir kitas maldas. Mišias laikydavo su dideliu pamaldumu ir dideliu patraukumu, pilnai laikydamasis nuostatų ir taip tobulai, jog buvo sakoma apie jį, kad jas laiko šventasis. Visada laikydavo Mišias, net kelionės metu, jei tik jų laikymas nesudarydavo nenugalimų nepatogumų, tada apleisdavęs ir savo dvasios sūnums patardavęs elgtis panašiai. Noriai dalyvaudavo, kai galėdavo, dienos metu kitose Mišiose. Būdamas vyskupu, vizitacijos metu, mielai laikydavo iškilmingas pamaldas, kad suteiktų kultui iškilmingumą ir per tai paskatintų tikinčiuosius labiau įvertinti eucharistinę auką. Ir tai bus, etc

45.- Brevijorių paprastai kalbėdavo su dideliu dėmesiu ir maldingumu po Mišių padėkos ir klūpodamas, nes, sakydavo, "kai su Viešpačiu kalbamasi, geriau kalbėti Šventosios Dvasios žodžiais. Ir tai bus, etc.

46.- Eucharistija sudarė jam kunigiško gyvenimo širdį. Dažnai aplankydavo bažnyčią ir dieną ir net nakčia, labai pamokantis būdavo jo užsilaikymas ir susikaupimas prie tabernakulumo. Kai, būdamas vyskupas, galėjo laikyti Švenčiausiąjį savo privačioje koplyčioje, užtai išreikšdavo savo nesulaikomą džiaugsmą tokia dovana. "Dabar bus ramiau ir mieliau su saldžiuoju Išganytojumi gyvenant po vienu stogu. Dabar galėsiu dažniau jį aplankyti. Ir tai bus, etc

47.- Nepaprastą savo tikėjimą parodė Dievo Tarnas, sekdamas savo pašaukimą į kunigystę. Siekė šio gyvenimo ne kad turėtų asmeninę naudą, bet vien žiūrėdamas savo tobulybės ir sielų išganymo. Galingai jis to siekė ir švelniai, nugalėdamas kliūtis, kilančias iš apgriuvusios sveikatos ir vyresniojo brolio pasipriešinimo.
~~Ir tai bus, etc~~

48,- Taip buvo užsidegęs karštu tikėjimu, jog kito netroško kaip darbuotis tikėjimui plėsti. Apdovanotas nepaprastais gabumais, apsišarvavęs rimtu moksliniu pasiruošimu, ypač teologijos srityje, turėdamas gražią iškalbą, šventu savo patarnavimu dėstė sieloms pirmiausiai Dievo žodį. Gyvai mokė žmones išganymo kelio, sakydamas pamokslus viešai bažnyčiose, o išrinktas sielas keldamas į tobulybę, duodamas konferencijas kunigams ir vienuoliams, dėstydamas šventąjį mokslą viešose mokyklose ir Seminarijoje, ir Akademijoje. Gyvu žodžiu kviesdavo kunigus į jų pašaukimo aukštybes, teikdamas jiems dvasines rekolekcijas. Darbininkams aiškino krikščioniškus pagrindus jų susirinkimuose, o apie Dievą ir dieviškuosius dalykus mielai kalbėd vo net privačiuose pokalbiuose. Vienu žodžiu, visur ir visokiose sąlygose gyvu žodžiu stengėsi pažadinti sielas į gerą ir padauginti Dievo garbę ir sielų išganymą. Svarbus buvo Matulaičio-Matulevičiaus šis apaštalavimas ir pilnas džiuginančių vaisių. 1926 m pavyzdžiui, būdamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse tik du mėnesiu, nepaisant didžiulių karščių ir kelionės nuovargių, lankant 92 lietuvių parapijas, jis pasakė per 200 kalbų, pamokslų žmonėms, kalbėjo ir kitokiuose žmonių susibūrimuose. Ir tai bus, Et c

49.- Ne vien kalba, bet ir raštu Dievo Tarnas rūpinosi platinti tikėjimą. Vieni raštai yra skirti viešumai, o kiti dar nespausdinti. Skaitlingi Dievo Tarno laiškai įvairios padėties asmenim kuriuose jis mokė, patarinėjo, ragino, kėlė nuodėmių baimę ir skatino į gerą. Ir tai bus, etc.

50,- Jis mėgo dėstyti tikėjimą, ginti jį ir sutvirtinti sielose Buvo jis karštai skubus ir dūstančiai uolus, darydamas nuostabius dalykus nuolankiems, o slptu apaštalavimu Dievo Tarnas paaiškindavo tiesas, teikdamas atgailos sakramentą, vadovaudamas sieloms, platindamas Katalikų Veikimą ir kitus socialio pobūdžio veiksmus darydamas. Kiekvienoj srity jis buvo pageidaujamas asmuo, visi pasivesdavo jo patarimams, nurodymams, užtarimui ir pagalbai. Ir jis neatstūmė nei vieno, o buvo skubus patarnauti. Ir tai bus, etc

51.- Perdėm pasilikdamas apaštalinis žmogus Matulaitis-Matulevičius primindavo, jog būtinai reikia išganyti sielas: "Mano broliai,- kartodavo- įsisąmonykite, jog turite nemarią sielą. Ji

yra sukurta amžinybei. Neprašudykite jos savo gyvenimu, kurs nebūtų jūs vertas, kai būsite pašviesti Dievą matyti". Jis buvo daugiau negu įsitikinęs, jog primenant žmogui, kad turi nemarią sielą, lengviau jis atsimins savo Kūrėją ir savo amžiną paskyrimą, priderindamas savo gyvenimą taip kilniam tikslui.Ir tai bus, etc.

52.-Apaštalinė veiklą, vykdoma Dievo Tarno žodžiu ir raštu, davė labai gausių vaisių sieloms, ypač kad jis mokėjo patraukti į gerą įsitikinusio kunigo pavyzdžiu, savo pavyzdžiu. Jo paskatinti, visi įsitikindavo, kad išganymo kelias nėrataip jau sunkus dalykas, kad nebūtų galima atitaisyti, kas pirmiau jiems buvo beveik nepasiekiama, kitaip dabar,kai tai nuostabiai išaiškino jiems Dievo Tarnas. Taip tikrai žinomas lietuvis socialistas sugrįžo į Bažnyčią, nes buvo paveiktas dideliu Dievo Tarno tikėjimu. Ir tai bus, etc

53.- Karšto tikėjimos vaisiai ir gyvas troškimas tikėjimą platinti, paskatino veikti įvairias katalikų sąjungas, kurias įkūrė Dievo Tarnas: darbininkams ir studentams, Socialines Savaites, skirtas dvasininkams ir šviesuoliams katalikams pasauliečiams. Ir tai bus, etc

54.- Savo tikėjimo buvo paveiktas Dievo Tarnas įsijungti į vienuolinį gyvenimą ir savo ranka jį pagerinti, atgaivinant Tėvų Marijonų vienuoliją, kad dabar galėtų ji būti plečiama. Žinodamas tikrai sunkią padėtį Rytuose, sumanė tikėjimą gelbėti, kiek dar buvo galima išgelbėti stambius Bažnyčios reikalus ir sielas, kuriant vienuolinę Kongregaciją, kurios nariai būtų pasiruošę dosniai aukotis Kristui ir Bažnyčiai, kad būtų pastoviai ir visai atsidavę su nauja drąsa ir neišsemiamu atsižadėjimu savo pašaukimui tarp eibės pavojų. Ir tai bus, etc

55.- Tikrai, drąsus buvo Dievo Tarno tikėjimas, pravedant šią reformą, atsimenant to laiko gyvenimo sąlygas, juk siautė persekiojimai tikinčiųjųir jiems suderomos sunkenybės. Schizmatinė rusų valdžia buvo nenumaldomas katalikų tikėjimo priešas, grąsė sunkiausiomis bausmėmis, kaip suėmimu, kalėjimu už kiekvieną pastangą atgaivinti vienuolinį gyvenimą. Nebuvo dėlto lengva įtikinti Bažnyčios Vyriausybę, atskleidus jai tikrą padėtį,iš

 kurios būtų laukiama pritarimo ir veiklai pagalbos. Net patys broliai ir bendradarbiai aiškiai baiminosi, delsė ir pasitraukdavo dėl visokių priežaščių. Dievo Tarnas buvo tvirtas savo pasitikėjimu Dievu ir dažnai kiekvieną sutiktą kliūtį nugalėdavo, ir jis laimingai pabaigė savo darbą, atnaujindamas vienuoliją. Ir tai bus, etc

56.- Ne vien aiškios reformos eiga, bet ir atgimusios Kongregacijos valdymas reikalavo iš Dievo Tarno tikrai stipraus tikėjimo. Kaip Naujokų magistras ir Generalinis Vyresnysis jis turėjo nutiesti savus pagrindinius nuostatus Tėvų Marijonų Kongregacijai: "Ne išorės ženklais - rašė Atnaujintojas savo dienyne- bet dvasia, gyvenimo šventumu, tikrai katalikišku mokslu, darbų pra matymu, stropiu pareigų ėjimu, Dievo ir artimo meile, darbštumu bei tvirtu tikėjimu ir stropumu, privalome rūpintis išsiskirti iš kitų ir pakilti virš kitų". Jis turėjo budėti ir lankyti vienuolynus, darant ilgas keliones, nukęsti įvairius nepatogumus, lygiai kaip kurti naujus namus, naujokynus ir paskirstyti darbus Ir tai bus, etc

57.- Gyvas Dievo Tano tikėjimas yra matomas, įkuriant vargšų seserų Nekalto Švč.M.M.Prasidėjimo vienuoliją, lygiai kaip taisant įvairių vienuolijų konstitucijas, kaip tai Varšuvoje Švč.Širdies Tarnaičių, Chicagoje šv. Kazimiero Seserų, Švenčiausiojo Jėzaus Vardo Seserų, Brolių Doloristų, etc. Ir tai bus, etc.

58.- Atsirėmęs į antprigimtinį tikėjimą, Dievo Tarnas priėmė nominaciją Vilniaus vyskupu, Bažnyčios reikalus aukščiau atatydamas, negu visa kita, nors ir tai būtų teisinga ir teisėta, ir prižiūrėjo per septynerius metus pasilikdamas Vilniaus vysku pas, pertvarkydamas katalikų gyvenimą Krašte, rūpindamasis jo dvasiniu atgimimu sunkiausiu metu tarp didelių visokių sunkumų. Sunkiausia,iš tikro, buvo žmonių gyvenimo padėtis, nusiaubtų karo eiga; net vyskupo maistas buvo tikrai vargenas; buvo nepas tovi viešoji tvarka, nuolat keičiantis šios srities priklausomybei bei valdžioms, kurios ten pasikeisdavo, o patys gyventojai nebuvo vienlyčiai, bet labai sumaišyti, kaip buvę:lietuviai, baltgudžiai, lenkai, žydai, kiekvienas su savo išbujojusiu tautiškumu ir dalinai neapykanta kitiems, net patys kunigai buvo

apimti nesaikingo nacionalizmo, maišėsi politikoje, apleisdami savo dvasines pareigas. O jis, to viso nepaisant, buvo ganytojas, apaštalas ir pairusios bei sumišusios vyskupijos tikras tėvas. Ir tai bus, etc

59.- Tikrai buvo atsidavęs sielovadai visa savo jėga, dažnai lankydamas plačiausią vyskupiją, tvarkydamas bei globodamas katalikišką gyvenimą ir į ten pašaukdamas vienuolinius Ordinus, tiek senesniuosius, tiek naujus; nuostabiausiai pasižymėjo stačiatikių atsivertimu į Bažnyčios vienybę, priėmęs jų septynis tūkstančius ir žymų skaičių netikinčiųjų; pats labai nuolankiai eidamas kunigo pareigas, klausydamas išpažinčių, vadovaudamas sieloms ir dalindamas šv.Sakramentus. Jo vyskupavimo metais buvo ginamas tikėjimas ir jis skleidžiamas; susidarė bendra nuomonė, jog apaštališkoji veikla atgimdė tikėjimą Lietuvoje. Ir tai bus, etc

60.- Dievo Tarno nenugalimo tikėjimo įrodymas yra jo prisiėmimas ir išskleidimas misijos Lietuvoje kaip Apaštališkojo Vizitatoriaus, kai tada sąmyšis dėl politinių ir tikybinių reikalų buvo pasiekęs viršūnę, jau buvo baimintasi, kad gali nutrūkti santykiai su šv.Sostu, o pastangos nuraminti ir sutaikyti šv.Sostą ir tautą atrodė nebegalimos ir žiaurios. Šis uždavinys buvo išrištas Dievo Tarno su jo paties mirtimi, pasirodžiusio kaip drąsiausio kario apaštališkos veiklos plote. Ir tai bus, etc

61.- Tikėjimas švietė Dievo Tarno veiklai ir padarė tai, kad jis gyveno šventoje Dievo baimėje, tobulai laikydamasis net smulkmenose Dievo įsakymų, Bažnyčios nuostatų ir savo paties luomo pareigų. Ir tai bus, etc

62.- Dievo Tarnas labai baisėjosi nuodėme ir stengėsi visame sekti Kristaus pėdomis, kurį sau laikė viso gyvenimo pavyzdžiu. Pamoksluose visada kreipdavosi į nusidėjėlius, ragindamas atsiversti. Jų atsivertimui nevengė su jais kalbėtis ar misijas skelbti. Ir tai bus, etc

63.- Nenugalimo ir didvyriško tikėjimo liudijimas eina iš gausių nugalėtų sunkumų,kuriuos turėjo įveikti kaip Tėvų Marijonų vienuolijos reformatorius, o ypač kaip Vilniaus vyskupas. Nesijau-

dino šmeižiamas, žeminamas, gręsiamas ar gązdinamas, kai būdavo puolamas nacionalistų ar šovinistų, aiškiai pasirodydamas kaip apaštalas Paulius, kantriai nukęsdamas savo priešų piktumą,jiems grąžindamas gera už bloga. Ir tai bus, etc

64.- Lygiai buvo kantrus savo kūno skausmuose, kurie jį vargino per visą gyvenimą, ir tai jį privedė prie mirties pavojaus: laikydavosi ramiai, pasitikėdamas Viešpačiu, visas atsidavęs Dievo valiai. Ir toks jis pasirodė savo paskutinėje ligoje.Ir tai bus, etc.

65.- Švelniausiąjį pamaldumą turėjo Dievo Tarnas Dievo Motinai. Įstojęs Kongregacijon, pašvęstai švč.Mergelei, norėjo, nors ir pertvarkyta, pasilaikytų seną vardą, kad tuomi parodžius, jog vienuolija privalo pasilikti švč. Mergelės Marijos globoje, ir sakydavo, kad į ją kreiptinas kūdikiškas ir švelnus pamaldumas. Nurodė jis ypatingas pamaldumo lavybas, kurios turi būti laikomos švč. Mergelės garbei. Taipgi įkūrė sesrų vienuoliją Nekalčiausios Mergelės vardu. Jis laikė Dievo Motiną savo sielos vadove, kėlė jos garbę pamoksluose ie skleidė jos pamaldumą.Galop nuo jaunų dienų buvo pratęs labai dažnai ir pamaldžiai kalbėti Ražančių dienos metu. Jis taip gi parodė savo pamaldumą šventiesiems ir angelams. Ir tai bus, etc

66.- Dievo Tarnas labai gerbė šventąją liturgiją.Ir tai bus,etc

67.- Savo nenugalimu tikėjimu jis imdavosi ginti Dievo įsakymus ir patikėtus jo globai tikinčiuosius. Kai rusai bolševikai uždarė katalikų darbininkų organizacijas ir panaikino tikybos dėstymą mokyklose, nors daug kas jį atkalbinėjo,parašė ganytojišką laišką, kuris buvo skaitomas visose Vilniaus bažnyčiose. Baimintasi jo suėmimu ir buvo raginamas pasislėpti,bet Dievo Tarnas atsakė:"Vyskupas privalo būti pirmose eilėse, pirm visų kitų.Geras ganytojas guldo savo gyvybę už savo avis". Labai jis norėjo apginti numylėtą Bažnyčią, už ją kentėti ir pilnai už ją aukotis. Nuo įsiveržusių rusų energingai gynė sąžinės laisvę, apeigas ir tikybos mokymą žmonių, o tiems, kurie jam patarė pabėgti, kaip tai buvo padarę kiti kunigai, tvirtai atsakė:"Jei Dievas nori, kad aš turiu mirti, tebūnie jo valia. Kelias į dangų yra lygiai visur"Kol yra mano žmonių, turiu ir aš su jais būti. Vyskupas duotu bloga pavyzdį, pabėgdamas ir palikdamas

 kaimenę ryjančių vilkų valdžioje". Ir tai bus, etc.

68.- Dievo Tarnas buvo pilnai atsidavusis sūnus Bažnyčiai ir Šventajam Tėvui. Apie jį kalbėdavo susijaudinęs, jį gynė viešai ir privačiai, kaip turintį vyriausią valdžią Bažnyčioje, ištikimai juo sekdavo paaiškinimuose ir nesiimdavo svarbių uždavinių, neatsiklausęs šventojo Sosto. Iš klusnumo priėmė vyskupiją ir jos atsisakė, norėdamas padėti Popiežiui, prisiėmė Apaštališkojo Vizitatoriaus pareigas, nepaklausęs tų, kurie nepatarė,nes, sakėsi, vykstąs Popiežiaus noru, o jo reikia klausyti. Ir tai bus, etc

69.- Panašų atsižvelgimą ir pagarbą turėjo Dievo Tarnas Romos Dekasterijų /valdininkų/ potvarkiams. Jo šūkis buvo: "Roma prabilo, reikalas baigtas". Lygiai buvo pagarbus bažnytiniems vyresniesiems. Vertino ir gerbė vyskupus, taipgi buvo pilnas pagarbos broliams kunigams ir vienuoliams. Ir tai bus, etc

D i d v y r i š k o j i   v i l t i s

70.- Dievo Tarnas turėjo Dievo gerumo ir gailestingumo nušviestą viltį."Pasitikėk ir viltį Viešpatyje turėk - jis buvo pratęs sakyti,- o Dievas tave išganys". Jis visada pabrėždavo, kad Dievo malonė yra būtina galutiniam tikslui pasiekti.Ir tai bus, etc.

71.- Jis melsdavosi ir prašydavo, bet nesumažindamas savo pas - tangų tikslui pasiekti. Jis buvo pratęs sakyti, kad iš mūsų pusės, bepasitikint Viešpaties pagalba, privalome panaudoti visą dėmesį ir kiekvieną jėgą, kad pasiektume tai, ko trokštame. Ir tai bus, etc

72.- Parodė jis stiprią viltį, siekdamas pašaukimo į kunigystę ir nugalėdamas sunkumus, iškilusius iš vyresniojo brolio pusės ir savo silpnos sveikatos, o prisiimdamas vienuolinį luomą,kai visos sąlygos sudarė daugybę nepatogumų ir net pavojų pačiai gyvybei. Bet Dievo Tarnas pilnai atsidavęs Dievo Apvaizdai ir paskatintas amžinojo išganymo grožio, su džiaugsmu sutikdavo kiekvieną sunkenybę ir auką. Ir tai bus, etc

73.- Nuostabus buvo Dievo Tarno pasitikėjimas Dievo Apvaizda: visose gyvenimo sąlygose, visuose savo bandymuose, visose sunkenybėse ir baimėje jis, tikras kad dieviškoji pagalba ateis tam

nugalėti, remdamasis amžinojo džiaugsmo viltimi, užlaikė nesudrumstą savo dvasios ramybę ir giedrą, it pats jis būtų aukščiau už visa tai, pajėgus nešti savo kryžių, nors tie žingsniai būtų labai sunkūs. Ir tai bus, etc

74.- Kai Marijampolėje gaisras sunaikino tvartus ir klėtį ir visas maisto paruošas, įimant ūkio mašinas ir vežimus, nepasimetė visiškai, ir nusiminusiam Vyresniajam pasakė, kad būtų ramus, nes Viešpats aprūpins. Ir tai bus, etc

75.- Jis vertino žmones gerus ir blogus kaip buvę, kai Dievo Apvaizdos rankose įrankius, kad savo tikslų pasiekus. Karo metu nuvyko Varšavos miesto Bendruomenės įstaigon, prašydamas pagalbos savo našlaičiams, esantiems prieglaudoje, Bielanuose.Valdininkas, į kurį jis kreipėsi, padarė tokį priekaištą:"Kunige profesoriau, turėkite didesnį pasitikėjimą Dievo Apvaizda pirmiau negu ateinant prašyti". Į tokią kalbą Dievo Tarnas ramiai ir negarsiai atsakė: "Tai gerai,bet juk Dievo Apvaizda veikia gerų žmonių rankomis".Su tokiu aiškumu duotas atsakymas labai nustebino valdininką ir tas pasistengė suteikti tiek, kiek buvo reikalinga. Ir tai bus, etc

76.- Didvyriškoji viltis ir beribis pasitikėjimas Dievu pas jį ypač reiškėsi tada, kai stokojo visų žmogiškųjų priemonių,- būdamas beturtis, ligonis, gyvendamas tame pat galimai priešiškam valstybės centre, tvirtai ėmėsi sunkiausio ir pavojingiausio darbo: atnaujinti ir atgaivinti bemirštančią Tėvų Marijonų Kongregaciją, ir tai jis privedė prie laimingo galo. Šiame sunkiame darbe viltis ir pasitikėjimas Dievu, sujungti į vieną savęs pilną atsižadėjimą ir aukos dvasią, nuostabiai veikė ir palaikė Dievo Tarną prieš kiekvieną priešiškumą ir sunkenybę. Ir tai bus, etc

77.- Priimdamas ganytojo pareigas vienoje vyskupijoje, kur karo sunaikinimai, komunistų bedievių įsiveržimai, nepažabotas nacionalizmas ir gyventojų etninis susimaišymas buvo sudaręs daug sunkumųsielovadai, Dievo Tarnas davė dar vieną nuostabų savo vilties ir beribį pasitikėjimą dieviška pagalba įrodymą. Visa imdamas amžinybės šviesoje, veikė vien Kristaus dvasia su visu pastovumu, beveik neįtikimai, suėjęs į vieną nesujauktą ramybę

 Dievuje, it negalimą, bet saugią, giedrią ir pasikliaujančią. Jis brėžė savo apaštalavimo programą pasitikėdamas Dievu, Jo gerumu, norėdamas apsaugoti vyskupiją sielų ir Bažnyčios naudai
Ir tai bus, etc

78.- Kai vyskupas Matulaitis-Matulevičius pasidarė taikiniu,kad prieš jį didėtų dienraščiuose šmeižtai, būtų suktai aiškinami jo darbai, kad būtų nuolat užgauliojamas ir gausėtų kėslai,grąsinimai bei gązdinimai, jog būsiąs sukliudytas savo apaštalavimo darbuose, į visus tuos užgavimus ir provokacijas bei nepalankumą jis turėjo visada vieną neišsemiamą kantrybę, pilną taikos ir ramybės, pusiausviros, o atsakydamas į grąsinimus ir provokacijas, einančias iš pavienių asmenų, ar valdžios partijos žmonių, ar iš politinių valdininkų, pabrėždavo, jog jis nėra agitatorius nei politinis, nei tautinis, o vyskupas, šventojo Tėvo paskirtas vyskupijos dvasinei tarnybai, sielų išganymui. Jis sakydavo:"Nepaliausiu, atsižvelgiu vien į Kristaus vėliavą ir dirbsiu Bažnyčios darbus pagal savo sąžinę.Mane gali užmušti, kada tik nori nei kokios kitos užvėjos neturiu, kaip Dievo Apvaizdą."
Ir tai bus, etc

79.- Persiėmęs ir stiprinamas dieviškosios vilties, Dievo Tarnas vykdė Lietuvoje Apaštališkojo Vizitatoriaus misiją, suderindamas nebemažus nesutikimus.Ta pati vilties dvasia paakstino jį imtis ilgų ir nepatogių kelionių įvairiuose klimatuose, mažai tinkamus jo sveikatai, vesti pokalbius be skaičiaus, kad atgaivinus tikinčiųjų pasitikėjimą Dievo teisingumu ir gailestingumu, kviesdamas nukęsti šio pasaulio bandymus už dangiškąjį atlyginimą.
Ir tai bus, etc

80.- Ne tik dvasiniam, bet ir fiziniam bandyme teikia Dievo Tarnas nuostabų atsidavimo Dievui ir pasikliavimo dieviška valia įrodymą. Jis daug turėjo kentėti dėl kaulų džiovos, kuri pas jį vystėsi. Dėl jos turėjo nutraukti studijas, pakeisti butą, išeiti iš vyskupijos, kur buvo apsuptas bendrininkų ir Ordinaro pagarba ir nuostaba ir pasiduoti chirurginiam įsikišimui.Daug dar turėjo iškentėti paskutinėje ligoje, ypač operacijos ir po jos metu. Bet ir šiame skausme jis nepasidavė nevilčiai, nenustojo dvasios. Jį palaikė tik viltis, kad Viešpats leido šiuos skausmus geresniam tikslui ir už labai didelį atlyginimą danguje

D i d v y r i š k o j i   D i e v o   m e i l ė

81.- Dievo Tarnas visada buvo skubus ir uolus, eidamas savo pareigas, klausydamas Dievo ir Bažnyčios įsakymų, sekdamas Evangelijos patartis ir būdavo susirūpinęs, kad patiktų Dievui visais savo darbais, duodamas gyvos savo meilės Viešpačiui įrodymą. Ir tai bus, etc

82.- Buvo pastebėtos jo pastangos nugalėti savo klaidas, net mažas. Užtat teisingai galėjo teigti jo amžininkai, kad pas jį nebuvo pastebimos nei ydos, nei klaidos, nes buvo pilnas dorybių ir nedarė laisva valia nei kokios nuodėmės. Ir tai bus, etc

83.- Jo širdyje degė galinga Dievo meilė, kuriam visada skirdavo savo mintis, savo širdį ir savo dvasią.Jis buvo pamėgęs išsireiškimą:"Dievas visame, o viskas Dievuje".Ir visas jo gyvenimas buvo pašvęstas Dievui. Jo šnekoje ypatingai skambėdavo Dievo vardas, dėl Dievo meilės, Dievui tarnauti, vykdyti Dievo valią ir net paprastuose pokalbiuose naudodavosi proga pakelti prie Dievo savo klausytojus. Jis nuolat gyveno Dievo akivaizdoje ir artimoj vienybėje su Juo, pasidaręs Dievo gyvosios meilės pavyzdys. Ir tai bus, etc

84.- Jis parodė didelį į Viešpatį linkimą jaunatvėje, karšta ir nuolatine malda augdamas su metais ir kai palinko kunigystėn, jo malda būdavo vis galingesnė, ir iki to ištobulėjo, kad savo bendraamžiams atrodė kaip meilės karščio nepalyginamas pavyzdys. Teigdavo, jog jis "degė -kaip buvęs- ugnyje ir Dievo meilėje". Meldėsi jis pastoviai ir nuoširdžiai. Ketvirtą valandą ryto jau būdavo atsikėlęs pasimelsti ir sakydavo, jog ši valanda po poilsio esanti pati tinkamiausia maldai. Melsdavosi bute, gatvėje, bažnyčioje, visur. Visur jis atrodė paskendęs maldoje, it jaustųsi esąs Dievo akivaizdoje. Neretai pasitaikydavo, kad ši Dievo meilė pavergdavo visus jo jausmus ir panerdavo jį į neišsakomą malonumą,- pasidarydavo laimingas, spindįs dangiška laime. Ir tai bus, etc

85.- Visada ir visur pasirodydavo Dievo Tarnas pripildytas didelės maldos dvasios. Toks jis būdavo kai laikydavo Mišias ar

melsdavosi prie Švenčiausiojo Sakramento. Potrauklis ir susitelkimas su kokiu jis laikydavo Mišias, pavergdavo dėmesį ir iššaukdavo nuostabą tiems, kurie jam patarnaudavo. Stropus buvo laikyt Mišias kasdien, ir tai buvo jam didelė auka. Savo karštą norą dalyvauti kasdien daugelyje Mišių jis negalėjo paslėpti nepastebėtas. Jis taip atnašaudavo Mišias, kad apie jį kalbėd vo: "Celebruoja šventasis". <u>Ir tai bus</u>, etc

86.- Nuo kūdikystės papratęs eiti aplankyti V.Jėzų švč.Sakramente, Dievo Tarnas nesiliovė tai daręs per visą savo gyvenimą dėl savo karšto pamaldumo; paskui apsilankymai ilgėdavo vis labiau. Dėlto dieniniai ir naktiniai švenčiausio Sakramento aplankymai tęsdavosi ilgai, dideliame nuolankume ir giliame susitelkime prie tabernakulio. O paskui, būdamas vyskupas ir turėdamas teisę laikyti Švenčiausiąjį savo privačioje koplyčioje, turėdavo net pristabdyti savo džiaugsmą, sakydamas:"Dabar galėsiu daug dažniau lankyti, daug ramiau ir mieliau saldžiausiąjį Viešpatį, gy - venantįpo tuo pačiu stogu. Galėsiu dažniau jį aplankyti". <u>Ir tai bus</u>, etc

87.- Labai bijojo nuodėmės ir jos kratėsi kaip didžiausio blogio. Anot jo, nepražus tos sielos, kurios nebus įžeidusios Viešpaties, o visos kitos blogybės: persekiojimai, karai tenka priimti su atsidavusia dvasia Viešpačiui. <u>Ir tai bus</u>, etc

88.- Švelniausia meile, kurią turėjo Dievui, pas Jį stengėsi at - vesti žmones savo kalba, pavyzdžiu, raštais, sielovados pastangomis, savo dideliais ir sunkiais darbais.Galop, pirmu ir svarbiausiu savo reikalu skaitė savo trumpam, bet darbščiam gyvenime, padidinti Dievo garbę ir sudaryti galimai skaitlingesnį Jį mylinčių sielų būrį. <u>Ir tai bus</u>, etc

89.- Iš Dievo meilės kentėdavo savo kūne negeroves ir apsimarinimus. Kentė nuilsimą, skausmus ir pačius įžeidimus, pilnai atsiduodamas Viešpaties valiai. Pilnas Dievo meilės pasirodė ir paskutinėje savo ligoje. <u>Ir tai bus</u>, etc

90.- Dievo Tarnas, būdamas jaunutis, buvo pastebėtas parapijos bažnyčioje einąs Kryžiaus Kelius.Jam buvo labai brangus tas pamaldumas ir mąstymas apie Kristaus kančią. Savo pamoksluose

kalbėdamas apie Kristaus kančią, kviesdavo klausytojus prie to centrinio pamaldumo. Ir tai bus, etc

91.- Dar didesnis būdavo jo pamaldumas į švč. Mergelę, kurią skaitė kaip dvasinę vadovę savo sielai nuo pat jaunų dienų, turėdamas paprotį melstis su ražančiumi rankose. Pamaldumas į švč. Mergelę buvo Dievo Tarno viso pamaldumo centras. Ir tai bus,Etc

92.- Karštai troško pamatyti visus atsiskyrusius krikščionis suvienytus į vieną vienintėlę Bažnyčią, ir daug prisidėjo prie jų atsivertimo, laimingai pasiekdamas šį tikslą. Ir tai bus,etc

D i d v y r i š k o j i   a r t i m o   m e i l ė

93.- Dievo Tarnas dvasinę ir kūninę artimo gerovę padarė savo rūpesčių ir dėmesio dalyku, parodydamas jam nesulaikomą meilę, kuri galutinai rėmėsi tobula Dievo meile. Ir tai bus, etc

94.- Nors būdavo apimtas liudesio ir skausmo, patirto vaikystėj, Dievo Tarnas pasirodė mielas ir mandagus visiems,ne vien tik tiems, kurie padėjo numalšinti jo skausmus, kaip antai motinai ir vyresniajai sesutei globėjai, bet ir kurie jį skaudino ir apsunkydavo. Seminarijoje priežodžiu tapo jo 'aukščiausias gabumas', kuriuo pajėgė patraukti į save bendramokslių širdis, nors jis buvo skirtingos tautybės. Ir tai bus, etc

95.- Kaip kunigą ir profesorių visi pripažoino esant mielą ir gerą, apdovanotą kilniu švelnumu, pilnai atsidavusį apaštalavimui ir greitą padėti artimui.Jo kalba buvo visiems padrąsinimas ir paskatinimas gyventi didesne dorybe. Kai kurie Kielcų ir Varšuvos auklėtiniai Seminarijoje ir kai kurie studentai Akademijoje Petersburge laikė Dievo Tarną ne vien mokytoju, kurs pagauna širdį savo giliu mokslu ir aiškiu mokslo dėstymu, bet ir dvasios auklėtoju, kurs tiesos maistu juos valgydino kaip gyvenimo duona, patraukęs juos pavyzdingo ir sektino kunigo pavyzdžiu. Auklėdamas mokines Švč.Jėzaus Širdies Tarnaičių Institute, dėkingas už parodytą gailestingumą, Dievo Tarnas ėmėsi išlaisvinti iš revoliucinės ir liberalinės dvasios įstaigą, kas jam buvo pavesta. Jo nenuilstamam apaštališkam uolumui tenka priskirti moksleivių dvasinį atsinaujinimą, taip, jog buvo pasiruošę sutikti sunkumus ir pavojus, netblogiausisi- kalėjimą,

ginant Dievo ir Bažnyčios teises; daug jaunuolių studentų Dievo Tarnas įrašė į 'Atgimimo' sąjūdį, paties jo įkūrtą universiteto studentams. Ir tai bus, etc

96.- Karštas Artimo meilės pasireiškimas buvo atskleistas Dievo Tarno darbuose: jis rūpinosi tikybos dėstymu darbininkams, gynė jų teises ir ekonominius reikalus, įrašė juos į jų naudai jo paties įkūrtą sąjungą. Net dvasininkai ir šviesuoliai daug pasinaudojo Dievo Tarno socialiu uolumu, tam padėjo'Socialinės Savaitės' ir draugija 'Apaštališkoji Vienybė'.Išgelbėjo jis ir sugrąžino į deramą tvarką geruoju patarimu per 400 kunigų, kurie, sužavėti išpūsta tėvynės meile, buvo patekę neatsargiai į nacionalistų pinkles. Ir tai bus, etc

97.- Labiausiai buvo branginamos Matulaičio-Matulevičiaus konferencijos, kuriomis tvarkė žmonių dvasią, padarydamas visiems gilų ir gerą įspūdį ir susilaukdamas gerų vaisių. Tikrai nesibijojo išdėstyti dvasinio gyvenimo pagrindinius dėsnius ir kuriuo būdu tie dėsniai yra taikintini krikščioniškojo gyvenimo reikalams ir kaip pasiekiama visada tobulybė atskiroj tikrovėje. Girtinai vadovaudamas dvasiniam sielų gyvenimui, jo teikiamos kunigams rekolekcijos būdavo sekmingiausios. Ir tai bus, etc

98.- Kaip Vilniaus vyskupas, jis suprato savo pareigą apaštalauti sieloms ir buvo jis tikras bei greitas meilės apaštalas. Mėgo ir ieškojo progos pagelbėti visiems: kunigams ir žmonėms, be skirtumo luomų ar privilegijų. Kai darė savą ingresą vyskupijon, kalbėjo praktiškai, ten skambėjo visas jo meilės didvyriškumas savo kaimenei. Tikrai, jis pareiškė norįs būti visiems tėvas, brolis ir net mylėti priešus. Ir tai bus, etc

99.- Jo apaštalavimas buvo nenuilstomas.Jis visada pasirodydavo pasirengęs aukotis už savo kaimenę sunkenybėms ir įvairiems nepatogumams. Iškilmingas tam liudijimas yra jo šventos vizitacijos, kurias kartojo per nedaugelį metų, nuvykdamas į sritis, kur nebuvo buvęs vyskupas nuo 1864 metų. Tuo atveju sakydavo pamokslus penkis kartus dienoje ir teikdavo Sutvirtinimo Sakramentą dešimtims tūkstančių žmonių. Grįždavo iš šio darbo pavargęs, bet džiaugsminga dvasia dėl padaryto gėrio sieloms. Jisai sakydavęs:"Vizitos yra alsinančios, bet tikras būdavo poilsis,

matant, kaip žmonės stiprėja Dievo malonėje". Be to, jis sakydavo pamokslus, patarnaudamas savo katedroje, kaip paprastas kunigas klausydavo išpažinčių, pamokslus sakė Gavėnioje, vadovaudavo rekolekcijoms, buvo Vilniaus tarnaičių draugijos nuodėmklausis, mokytojas, direktorius ir konferencijų teikėjas. Jis lankydavo ligonius, įkalintus, mielai pasikalbėdavo su žemdirbiais ir su kilmingaisiais. Ir tai bus, etc

100.- Skaitlingos ir didelės etninės sunkenybės, kurias turėdavo nugalėti, nesulaikydavo ir nesulėtindavo jo veiklos,-jis tai pakreipdavo sielų naudai. 1919 m. sausio mėnesį artėjo rusai, jis pasiliko prie savo žmonių, nors daug kunigų pabėgo, o kai rusai 1920 m. antru kartu supo Vilnių, o jis lankė parapijas toli nuo savo sosto ir, esant nutrauktam susisiekimui su Sostine, jis grįžo į miestą su vienu garvežiu paraudusiomis akimis ir suodinas nuo anglies dulkių. Kai spauda išėjo prieš jį, kam grįžęs į Vilnių, atsakė: "Švento Tėvo noru atvykau ir tik kai jis manys, kad jau atėjo laikas, pasitrauksiu". Ir tai bus, etc

101.- Bolševikų okupacijos metu turėjo jis du kartu atvirai ginti savo žmones, ypač darbininkus nuo įsiveržėlių niekšumo. Jis tai padarė taip uoliai ir taip stipriai, kad net patys darbininkai urmu ryžosi jį ginti, kai rusai norėjo jį įkalinti vyskupo rūmuose. Ir tai bus, etc

102.- Nenuilstančiu apaštališkuoju darbu ir savo išskirtinu dvasios gerumu Dievo Tarnas gavo atsivertimų lauke didelę piūtį: ketverių metų laiku, atsivertė stačiatikių Archimandritas Pilypas Morozovas, 7025 pravoslavai, 98 protestantai, 50 žydų ir 2 mahometonai. Trumpas jo vyskupavimo laikas buvo pilnas geriausių vaisių. Tai rodo, kad tikėjimas buvo ginamas ir skleidžiamas; tautinė savimyla suvaldoma, religinės įstaigos padaugintos ir sustiprintos geriausiais elementais. Ir tai bus, etc

103.- Viseda buvo skubus atleisti įžeidimus, nepaisant kas juos padarė. Pasirodė sąmokslas jį varginti, pasipylė šmeižtai ir visokie užsipuolimai iš politinių partijų ir net kunigų pusės. buvo sekamas, jo tarnai apklausinėjami, o komunistai drįso apgrobti jį iš įvairių daiktų, net atimant vyskupišką žiedą. Dievo Tarnas nepasipriešino, bet meilę rodė visiems, atleisdamas nuo-

 širdžiai įžeidimus bei apmokėdamas blogį kuriuo nors gėriu, geradarybe ir palankumu.Panašiai dažnai nukęsdamas priešišką nusiteikimą savųjų, pavyzdžiui, vyskupo Bandurskio ir besistengdamas jam daryti gera, taip jį paveikė, kad pasidarė didelis draugas ir Dievo Tarno gerbėjas. Taipgi buvo labai mandagus vyskupui Hryniewieckiui, kuris tarnavo demokratams tautinėse iškilmėse, ir paliko jį sąmyšyje. Matulaitis gerbė jį už jo amžių ir teisino jį iš daromų klaidų. Pats tikrai turėjo visuotinę meilę, nežiūrint asmenų, apimdamas visus žmones be skirtumo padėties ar tautybės, ar tai būtų draugaių ar net priešai. Ir tai bus, etc

104.- Dievo Tarnas gerai kalbėdavo apie visus. Drąsino atsiliekančius, nuramindavo karštuolius, ragindamas pasitikėti Viešpačiu ir Madona. Buvo pilnas gerumo ir gailestingumo prieštaraujantiems ir klystantiems. Buvo tėviškas ir suprantąs savo kunigus, o kai jie apsileisdavo savo pareigose, pasišaukdavo pas save, ir švelnia kalba stengėsi sugrąžinti į teisingą kelią.Kaltininkas tada apsiverkdavo, patyręs taip didelę vyskupo meilę.Vienas tokių, supratęs Dievo Tarną, išpažino: "Tikėjausi sutiksiąs teisėją, o radau tėvą". Ir tai bus, etc

105,- Buvo mandagus visiems: ir nuolankiems ir nežymiems tarnams bei pavaldiniams. Panašią pagarbą teikė ir savo klierikams: dėmesingai jų išklausydavo, tėviškai nusiteikęs.Mokėjo nuostabiai jungti gerumą su tvirtybe, ypač kai tekdavo atšaukti iš pareigų. Iš savo gailestingo elgesio niekad neišjungė nei savo priešų; j jis buvo pratęs pats pirmas sveikinti ir labai mandagiai. Vieną dieną, kai išėjo pasivaikščioti su kapelionu kun. Juozu Vaitkevičium, labai nusilenkė vienam žydui, kuris sustojo pasveikinti vyskupą.Kapelionas padarė švelnią pastabą, kad būtų buvę geriau nekreipti dėmesio į tokį žydą, bet jis gavęs sekantį Dievo Tarno atsakymą:"Tėve, gerai darome, pagerbdami Išganytojo kryžių,nes jis turi Kristaus atvaizdą. Taip pat gerai darome, kai pagerbiame žmogų, nes jis yra gyvas Dievo paveikslas. Ir tai bus,etc

106.- Niekada iš jo burnos neišėjo kalba, kuri galėjo reikšti nepasitenkinimą ar papeikimą. Su kuo nors kalbėdamas, naudojo išsireiškimus, mažai liečiančius artimą, jis užtardavo, pasiūlydamas geresnę meilę. Ir tai bus, etc

107.- Uoliai saugojo ligonius, kaip savo akies lėlutę, juos lankydavo ir suramindavo, net pasirūpindamas jų būtinais reikalais. Ir tai bus, etc

108.- Dievo Tarnas niekad nebuvo prisirišęs prie turtų, dalindavo uoliai, ką savo turėjo, pats gyvendamas labai taupiai. Nusmelkdavo jį socialės neteisybės, labai atjautė vargšus;kviesdavo juos pačius tirti, studijuoti kaip jie galėtų pasiekti savo teisingus reikalavimus. Karui 1915-1918 m. tęsiantis, jisai daug padėjo sumažinti našlaičių skausmą, įkūręs jiems prieglaudą Bielanuose, Varšavos priemiestyje ir surinkęs jų apie 200. Jų maitinimui nevengė elgetauti nuo durų iki durų, nepaisant savo nesveikatos. Kai kitur vyriausybė norėjo iš našlaičių jį išlaisvinti, Dievo Tarnas pareiškė, jog nenorįs, kad kuris nors vaikas verktų dėl jo kaltės. Kai buvo atstatyta vyskupijos vila, kurioje gyveno pirma našlaičiai, ji buvo padalinta į dvi dalis mažesnę pasilaikė vyskupas sau,o didesniąją pavedė našlaičiams, ir taip nei vienas našlaitis nebuvo paliktas be globos ir nei viena ašara nebuvo pralieta. Ir tai bus, etc

109.- Jis ištiesdavo pagalbos ranką visiems reikalingiems, nežiūrint jų tautybės, ar religijos; ar tai būtų geri, ar blogi; ar jie pasiliktų tiesoje, ar klaidoje. Ypač jis globojo ir už jo kaimenės esančius asmenis. Ir tai bus, etc

110.- Kai reikėdavo pagelbėti artimo reikalams, nepaisė aukos. Buvo labai sunki jo ekonominė padėtis studentavimo metu Friburge; vykstant karui 1915-1918 m. Studijų Namai sunkiai vertėsi, neturint gana paramos. Dievo Tarnas patvarkė, kad būtų susirūpinta karo belaisviais ir net iš kariuomenės pabėgusiais rusais per ilgoką laiką. Kitu atveju priskyrė Institutui labai sergantį kunigą lenką, senuką,jį priėmė labai maloniai ir jo neatstūmė, nors ligonis sirgo daugiau metų; juo užsiėmė su dideliu rūpesčiu, parūpindamas medicinos pagalbą, patogią patalpą ir visa, kas buvo būtina jo sveikatai. Ir tai bus, etc

111.- Saviems išeiviams lietuviams parodė didesnį negu tėvišką rūpestį: jis aplankė Angliją ir Ameriką, lankėsi 92 lietuvių parapijose, esančiose įvairiuose Amerikos miestuose, nešė jiems suraminimą ir padrąsinimą jų gimtąja kalba, ragindamas į savi-

tarpinę meilę ir ištikimybę tikrų krikščionų pareigoms. Ir tai bus, etc

112.- Dievo Tarnas, pilnai susirūpinęs Kongregacijos ateitimi, buvo savo sūnums ir bendrabroliams kartu tėvas ir motina ir brolis. Buvo labai broliškas ir elgėsi kitų akivaizdoje kaip vyresnis brolis, visada daug besirūpindamas sunegalėjusiais savo Vienuolijos nariais, parodydavo daug meilės skrupulingai bailiems, tėviškai budėjo, kad pasiliktų toli nuo žalingų draugysčių ir pavojingų sėbrų. Ir tai bus,etc

113.- Jo darbai ir šiandien yra paminkliniai, atžymėti jo didvyriškos Dievo ir artimo meilės antspaudu: kiek tai kunigai marijonai,net dabar, rūpinasi sielovada ir dieviškuoju patarnavimu, padėdami pasauliečiams kunigams, sakydami pamokslus, dėstydami krikščioniškąjį mokslą, klausydami išpažinčių, vesdami rekolekcijas, skelbdami misijas tiek šviesuoliams katalikams,tiek ir nemokytiems, vadovaudami ir valdydami parapijas, aptarnaudami visus apaštalavimo reikalus pagal laiką ir vietovių sąlygas. Ir tai bus, etc

114.- Dievo Tarnas pratęsė savo meilę skaistyklos sieloms, pats melsdamasis ir nurodydamas melsti už jas, skiriant Mišias ir maldas. Kaip Tėvų Marijonų Kongregacijos reformatorius įsakė laikyti šv. Mišias už mirusio vėlę ir įvedė savo sūnums didelį pamaldumą už skaistykloje pasiliekančias sielas. Ir tai bus,etc

115.- P A G R I N D I N Ė S   D O R Y B Ė S

D i d v y r i š k o j i   I š m i n t i s

115.- Jei pas Dievo Tarną švietė visos pagrindinės dorybės,tai jas aiškiai viršijo i š m i n t i s. Jo gyvenimas, tikrovėje, buvo nuolatinė žmogiškosios ir antprigimtinės išminties dorybės apraiška. Ir tai bus, etc

116.- Apdovanotas natūraliai pajėgiausiu protu ir nepaprasta galia teisingai įvertinti veiksmus, savo gyvenimiškuose svarstymuose, atrodo, jis perviršijo pats save. Pareigos, kurias jam teko eiti, sąlygos ir aplinkybės, kuriose atsirasdavo, pareikalaudavo iš jo tikrai antžmogiškos išminties.Ir tokia buvo padariniuos Dievo Tarno išmintis, pagrįsta kaip buvo aukštuoju protu ir labai aukštomis paskatomis. Ir tai bus, etc

117.- Maldos dvasia pas jį buvo tobula. Dievo akivaizda, kurią buvo pratęs nuolatos atsiminti, karščiausias noras įvykdyti Dievo valią, net smulkmenose, sudarė jame nuotaiką palankiausią Šventosios Dvasios veiklai ir tai dėl to, kad jis tobulai naudojo aukščiausią patarties dovaną. Ir tai bus, etc

118.- Ši antprigimtinė išmintis atsiskleidė pas Dievo Tarną aiškiai, pramatant pasekas, ar sprendžiant sunkiausius klausimus su aiškiu tikrumu pavieniam atvejy, o tai ir buvo jo svarstymų paseka ir išdava bei priežastis pastoviai ir uoliai veikti. Savo teisingame sprendime nebuvo paveikiamas skubotumo ar kūno išminties, susirūpinimu žemiškaisiais dalykais, ar ateities klausimais. Pas jį krikščioniškoji išmintis tikrai apspręsdavo visus jo veiksmus, o visas jo gyvenimas švietė tvarka ir dorybės grožiu. Dievo Tarnas niekad nebuvo verčiamas gailėtis padarytų sprendimų, ir net dėl veiklos būdo,- priešingai, jis buvo nuolat gerai nusiteikęs, patenkintas; dėl to visa apsvarstydavo ir visame būdavo pakantrus, be žmogiškojo apskaičiavimo, vien tik žiūrėdamas Dievo garbės ir Bažnyčios gerovės. Ir tai bus, etc

119.- Nuo kūdikystės papratęs protingai veikti, tai kai buvo sprendžiamas jo paties pašaukimas ir to padariniai, ar kai teko nugalėti kliūtis, išminties dorybė sustiprėjo jame šios dorybės pratybose, ypač gi bažnytinėse ir akademinėse studijose.Garbingai pasiruošdavo su atsidėjimu ir uolumu religinėms lavyboms, buvo smulkmeniškai klusnus regulai ir kunigystei, rūpinosi visada veikti tinkamai ir apgalvotai per visus savo tarnybos metus: ar kaip vikaras pagelbininkas, ar kaip profesorius, ar socialės veiklos organizatorius,- Dievo Tarnas davė šviesų šios dorybės įrodymą, ypač prisiėmęs vienuolinį luomą, pasiruošęs būti Tėvų Marijonų Kongregacijos reformatorius ir atgūrėjas. Ir tai bus, etc

120.- Pirmiau negu ėmėsi tokių darbų, ilgai melsdavosi ir tarėsi su Vyresniaisiais ir draugais studentais, labai rimtai svarstė kitų patirtį, kokią įgijo kiti reformatoriai, nukeliavo į Romą, kad atidengtų savo sumanymus, gautų nurodymų ir reikalingus Šv. Sosto leidimus. Sugrįžęs į tėvynę, greitai ir energingai įvykdė savo sumanymą su dideliu taktu ir išmintimi, išvengdamas valdžios skaudžių persekiojimų ir sunaikinimo atgimstančios Kongre-

gacijos, įkūrė pirmąjį naujokyną užsienyje, laisvoje tautoje, kur galėjo priimti kandidatus auklėtis, pasiruošiant užduotims, kurių siekė ir sekmingam ateities apaštalavimui. Ir tai bus, etc

121.- Anot Dievo Tarno, "išmintis privalo tvarkyti uolumą ir visas kitas dorybes", savo Kongregacijos valdžiai davė jis visus potvarkius, kaip kuris įstatymas turi būti vykdomas. Bet gi visi potvarkiai, pirmiau negu buvo įsakyti, buvo apsvarstomi, sąlygoti asmenų ir laiko sąlygų, ypač kiek tai liečia vienuolių auklėjimą ir kuriant naujus vienuolynus. Jis vertino kiekvieno jėgas ir nei vienam nepavedė daryti daugiau, negu jo jėgos neša. Protingai ir išmintingai sutvarkydavo kitus per daug užsidegusius Kongregacijos narius, o atsižvelgdamas į savo klierikų turimą sveikatą, jiems paskirdavo ir patardavo reikalingą gydymąsi. Prižiūrėjo Kongregacijos ekonominę padėtį, ypač kuriant naujus namus, ir skirto darbo pažangą. Tuo tikslu mielai išklausydavo vietos Vyresniųjų ir jų patarėjų nuomonę. Su dideliu susirūpinimu nutraukdavo vidaus nesklandumus pačioj Kongregacijoje, protingai suderindamas tolimas ir skirtingas nuomones taip, kad visi pasijusdavo patenkinti. Visi sutikdavo su juo ir pripažino stebėtiną jo gabumą vadovauti Kongregacijai, kelti jos gerovę ir nuostabų augimą, kuriam buvo šaukiama. Ir tiko, kad dėl nepaprastos Dievo Tarno išminties jis buvo pakartotinai patvirtintas Generaliniu Vyresniuoju, net ir tada, kai buvo paskirtas Vilniaus vyskupu. Ir tai bus, etc

122.- Iš tikrųjų, vidudienio šviesoje pasirodė Dievo Tarno išminties dorybė, valdant nusiabtą, neramią ir padalintą vyskupiją. Kad gavus sunkios padėties vaizdą, kaip atrodė Vilniaus vyskupija Dievo Tarno valdymo metu, gana bus atsiminti, kad jos gyventojai buvo sudaryti iš įvairių tautų; jos žemių priklausomybė ėjo iš vienos valstybės į kitą; valdžios keitėsi vis į naują sudėtį. Lietuviai, lenkai, baltgudžiai, žydai sudarė vyskupijoj skirtingas etnines vienetas. Kiekviena jų turėjo savo politines partijas, savo sambūrius, savo siekius ir savo tikslus iš atžvilgio į tikėjimą, politiką, tautinę ekonomiją. Ši marga žmonių mišrainė mėgo savitarpiniai kovoti, neapkęsti kitų net tiek, kad kai kurie kunigai, besaikio tautiškumo paveikti, nevengė šaukti žmones prieš žydus. "Miestas verda ir dūsta neapykanta"- rašė Dievo Tarnas savo dienyne. Ir tai bus, etc

 123.- Sujaukta buvo viešoji tvarka, patekkant žemei paeiliui tris kartus per dvejis metus tai Lietuvai, tai Rusijai, galop Lenkijai, ir šešis kartus keitėsi civilė vyriausybė su vissis žiauriais padariniais, kurie atmainas sekė.Šioje suirutėje kiekviena vyriausybė, kiekviena partija, kurios veikė vyskupijoje, norėjo turėti vyskupą savo eilėse, kaip palaikytoją, skleidėją ir jų tikslų vykdytoją, pasipiktinant ir pykstant kitoms vienetoms ir kitos tautos pavaldiniams. Karinė vyriausybė reikalavo, vien politiniais motyvais,kad vyskupas atleistų iš pareigų kunigus, priklausančius kuriai kitai partijai, o įstatytų jų partijos žmones, norėdami lengviau įsigalėti Krašte. Patys politikieriai nesijaudindami piktam panaudodavo savo valdžią ir vyskupo vardą savo tikslams, manydami, jog vyskupas nėra sielų ganytojas, kuriam privalu rūpintis dvasiniais reikalais, bet kaip minios kėlėjas, privaląs tarnauti jų tamsiems tikslams. Prie šių negerovių tenka prijungti šovinizmą, labai išpūstą neskanų nacionalizmą, gera dalimi kunigijos remiamą, kurie, įsimaišę politikon, pažeisdavo savo kunigiškas pareigas, piktam panaudodami savą dvasininkų autoritetą, remdami priešiškąjį nacionalizmą, keldami žmones prieš vyskupą, sėdami nesantaiką, skleisdami šmeižtus prieš Ganytoją, pabėgdami iš parapijų ir palikdami žmones komunistų valiai. _Ir tai bus_, etc

124.- Tokiam sąmyšiui esant, Dievo Tarnas visgi nepasiliko "vienas be tėvynės" ar"kosmopolitas",- iš tikrųjų, jis mylėjo tėvynę ir pritardavo teisėtoms tautinėms viltims. Jis buvo įsitikinęs, jog tokia savos tėvynės meilė neturi virsti nesantaikos kėlėja, ar tai nuvertinant kitus žmones, juo labiau keliant neapykantą, ar imtis nesveikos politikos,- nusitarė su pirmu savo įžangos į Vyskupiją momentu būti ganytoju ir tėvu visiems, pasilikti ir būti virš visų partijų politikos, nesikišti į politines kovas, kurias kėlė ir kiršino net nuosaikūs nacionalizmai, išmintingai ir gabiai ieškojo ir rado esamose sąlygose būdo taip užsilaikyti, kad nebūtų įtrauktas į įvairių partijų darbus, kaip tai geidė besivaržančių partijų žmonės. Jis sakydavo,kad "Kunigas privalo būti lygus tėvas visiems ir ganytojas. Jis negali būti partijos žmogus ir negali užsiiminėti politiniais sąmokslais. _Ir tai bus_, etc

125.- Taip savo ingreso Vilniun metu Lietuvos Taryba,kuri daug

rūpinosi jo paskyrimu į Vilnių, pareiškė, kad jo pagrindinėkalba būtų pasakyta lietuviškai, o paskui lenkiškai. Dievo Tarnas padarė kitaip; jis norėjo, kad skiriamoji bulla, rašyta lotyniškai,būtų taip pat išversta į baltgudžių kalbą, greta lietuvių ir lenkų kalbos, bet Katedros Kapitula tam pasipriešino.
Ir tai bus, etc

126.- Lenkijos prezidento atsilankymo Vilniun proga buvo,kurie atkalbinėjo Dievo Tarną nuo religinių iškilmių, gąsdindami pavojumi, kad galįs palydėti gyvybę iš tautininkų pusės. Dėl to jie patarinėjo vyskupui pasilikti rūmuose, kad paskui galėtų jį apkaltinti kaip Lenkijos vyriausybės priešą. Dievo Tarnas suprato pinkles ir užtikrino, jog jis nepakeisiąs nuomonės ir celebruos tose iškilmėse, kaip tikrai ir padarė. Ir tai bus,etc

127.- Kai Lenkijos vyriausybė, suėmusi žymesniuosius iš dvasiškių ir pasauliečių, kreipėsi į vyskupą, sakydami, kad jis vienas galįs savo intervencija išgelbėti suimtuosius nuo mirties, Dievo Tarnas,ne kad parodytų meilės stoką savo tikintiesiems, bet gel - bėdamas teisingumą ir išmintį, atsakė: "Jeigu jie buvo teisiami ir buvo rasti nusikaltę, yra teisinga, kad būtų baudžiami; bet jeigu jie nekalti, tai jie privalo būti paleisti". Ir tai bus,etc

128.- Dievo Tarnas, vedamas savo didžios išminties ir sielų meilės, greit suprasdavo savo pokalbininkų širdį ir norus ir jų netinkamų prašymų posukius, išdavikiškus reikalavimus, su noru jį sukrompromituoti, kad jam paskui prikištų politiką, nacionalizmą, pasaulietiškumą: jis dėkodavo savo angelui sargui, kad būdavo išgelbėtas iš tų kėslų, kurie jam buvo nuolat statomi.
Ir tai bus, etc

129.- Visi šmeižtai, paskui ir įžeidimai iš tų pusės, kurie buvo prie valdžios, tautinių padalinių ir partijų, net pačios dvasininkijos narių paminėtini,kaip buvo, ar tai klaidingai aiškinosi jo veiksmus, ar prikaišiojant klaidingą nuolaidą apaštalavime, neaptemdė Dievo Tarno išminties, tik geriau ją išryškino, nes jis daug kentėjo nuo savo neigėjų,kurie norėjo, kad jis pasielgtų kaip netinka vyskupui. Ir tai bus, etc

130.- Nepaprasta Dievo Tarno kantrybė reikale nekliudė parodyti

tinkamą jėgą ir būtiną griežtumą. Taip jis griežtai reikalavo kad kunigai eitų savo pareigas, sakydamas jiems, jog kunigas turi būti Dievo žmogus, visas pasišventęs sielų išganymui, o ne besirūpinąs ar įveltas į politinius ginčus, ar ekonominius, ir dar mažiau į tautinių pedalinių reikalus. Pastoviai ragindavo savo pavaldinius susiprasti, sutarti, laikytis taikos, švelninant tautines aistras, suderinant nesutikimus ir daugiau mylėti Kristų ir jo Bažnyčią. Komunistams užėjus, drąsiai gynė krikščionių teises. Ir tai bus, etc

131.- Jo santykiai su pasauline valdžia, kuri daug kartų buvo priešiška Bažnyčiai, buvo tinkami, galimai apaštališki, tuo būdu, kad neįžeidus jų jautrumo. Kadangi pats nesidomėjo politika, tai tas pasidarė svarbiausioji priežastis apkaltinti jį, jog nesąs tautinis vyskupas, kokio daug kas pageidavo. Ir tai bus, etc

132.- Kitą aukščiausios išminties įrodymą pateikė Dievo Tarnas atsisakydamas vyskupiško sosto Vilniuje, kai ta sritis buvo priskirta Lenkijai ir, einant konkordato susitarimu tarp Šv.Sosto ir Lenkijos, gerai supratęs, kad Lenkijos vyriausybė jo nepakęs, kad būtų nominuotas tos pačios vyskupijos arkivyskupu metropolitu, nes vyskupija buvo pakelta į arkivyskupiją metropoliją, ir kad vieton jo, lietuvio, mieliau skirs lenką. Kad neįvyktų papiktinimas ir nesusidarytų Bažnyčiai sunkenybių, o galėtų Šv. Sostas laisvai veikti, protingai jis nutarė atsisakyti katedros. Ir gerai suprantamas šis jo išminties veiksmas. Atsistatydinimas buvo mažai kieno palankiai priimtas. Vėliau kai kurie lietuviai Kaune peikė, kaip ir antibažnytinės partijos, esą, nebūtų buvę pateisinimo ir Šv.Sostas būtų nesutikęs padaryti Vilnių naujos Bažnytinės provincijos dalimi Lenkijoje. Buvo įtaigojama, kad Lenkijos valdžia, atsilygindama už jo atsistatydinimą ir jo žygį labai vertindama, būtų pasiūliusi perkelti jį į naujai sudarytą vyskupišką sostą, į Čenstakavos vyskupiją, bet Dievo Tarnas atsisakė šių mainų. Jis kaip vyskupas visų savo pavaldinių negalėjo sutikti, kad vyskupija ir jo valdoma Vienuolija pasidarytų Valstybės įrankiu lenkinti jo pavaldinius, priklausančius kitai tautai. Ir tai bus, etc

133.- Dievo Tarno išmintis buvo labai įvertinta Šv.Sosto, kuris, kai atsisakė Vilniaus vyskupijos, paskyrė jį Apaštališkuoju

Vizitatorium Lietuvai, kur tikybinės ir moralinės sąlygos suirutėje reikalavo, kad visa būtų tinkamai sutvarkyta, atstatyta tokio vyro pastangomis, kuris ne vien gerai pažino padėtį, bet kuris buvo apdovanotas giliu protu, pusiausvira, energija ir nepaprasta galia suprasti padėtį. Ir toks buvo ir toks pasirodė Dievo Tarnas. Jis per devynis nuolatinio darbo mėnesius, nugalėjęs skaitlingas kliūtis, pajėgė atstatyti gerus santykius tarp Šv.Sosto ir Lietuvos vyriausybės, sudaryti naują Bažnyčios provinciją su jos vyskupais ir paruošti konkordatą su Apaštališkuoju Sostu. Ir tai bus, etc

134.- Tikrai, kai Dievo Tarnas buvo paskirtas popiežiaus Pijaus XI Apaštališkuoju Vizitatorium Lietuvai ir kai jis atvyko į Kauną, nebuvo deramai priimtas, o politinių partijų atstovai, neišskiriant krikščionių demokratų, visai nepasirodė. Stotyje jis rado vien bažnytinius dignitorius. Šio šaltumo priežastis, kurią patyrė Dievo Tarnas, buvo tame, kad politiniai partiečiai krikščionys demokratai galvojo, jog būtų geriau pirmiau padaryti visuotinius rinkimus, negu Apaštališkasis Vizitatorius pradėsiąs savo darbą.Jie manė, kad antiklierikalai gausią priežastį, kokis bebūtų Vizitatoriaus potvarkis, juos diskredituoti ir palikti mažumoje. Priešingai, Dievo Tarnas manė, jog reikia skubiai sutvarkyti savo santykius su Šv. Sostu ir sudaryti Bažnytinę Provinciją. Susidarė rimta kliūtis.Tada jis pareiškė, jog reikale jis kreipsis į liaudį, kuri buvo katalikiškos nuotaikos, kad galėtų pradėti veikti. Ir tikrai taip padarė. Savo dvasiniu orumu, o ypač savo išmintimi laimingai pasiekė tikslo, o vėliau labai jį vertinė tie, kurie pradžioje buvo jam priešingi.
Ir tai bus, etc

135.- Šiame darbe, pertvarkant tikybinius reikalus Lietuvoje, Dievo Tarnas turėjo sunkumų su popiežiaus atstovu Lietuvoje. Kai suprato, jog šis, nepaisant diplomatinės patirties, nepajėgs nuraminti širdžių, dėdamas prie klaidų naujas klaidas ir neparodydamas palankumo naujai Lietuvai, paprašė ir gavo Dievo Tarnas iš kardinolo Gasparri nurodymą, kad savo laiškus siųstų tiesioginiai jam. Ir tai bus, etc

136.- Savo santykiuose su pasauliečiais, o ypač su skirtingos lyties asmenimis, Dievo Tarnas visada laikėsi santūriai, rimtai

 ir atsargiai. Gyveno labai paprastu ir aiškiu gyvenimu. Vengė visokio nudavimo ir išsiskyrimo, savo kalboje ir veiksme buvo paprastas ir aiškus. Ir tai bus, etc

137.- Jis buvo labai atsargus kalboje: jo žodžiai niekad nebuvo ištarti pirmiau jų neapsvarsčius ir atrinkus. Vengė kitus peikti, niekad neskelbdavo sprendimo dėl menkos išvaizdos ir jis mokėjo lengvai ir tinkamai išsireikšti. Ir tai bus, etc

138.- Dievo Tarnas buvo išmintingas ir gerai susitvarkęs net uolumo reikale, rimtai apsvarstydamas ir pramatydamas, kas reikia padaryti, lygindamas tai su pavyzdžiu ir kitų patirtimi, neniekindamas žinovų patarimų, o potvarkius teikė tvarkingai ir metodiškai. Ir tai bus, etc

139.- Labai pageidautini buvo Dievo Tarno patarimai ir paprastiems žmonėms ir šviesuomenei, dvasiškiams ir pasauliečiams; buvo visų bendra nuomonė, jog jis yra apdovanotas ypatingu būdu patarties dovana. Jis buvo ieškomas kaip sielų vadas; atvykdavo pas jį su įvairiais sąžinės klausimais, net raštu.Buvo ieškomas kaip nuodėmklausis. Jo pastabos giliai smigo į atgailotojų atmintį. Dideli žinovai, kaip garsusis prof. P.Dovidaitis, Katalikų Akcijos organizatorius Lietuvoje, jam pripažino tokią savybę, kurią sunku surasti pas kitus žmones:intuityviai išimtinai pažinti žmones ir juos teisingai įvertinti, pagirti jų darbus ar įkvėpti,- tai nepaprasta išmintis; jam tinka šv.Rašto žodžiai: 'Visa,ką palytėjau, pagražinau'. Ir tai bus, etc

D i d v y r i š k a s   t e i s i n g u m a s

140.- Teisingumas traukė Dievo Tarną ypatingu būdu ir jo nuolatine pratyba ir neįprastu veiksmu pelnė besąlyginę pagarbą visų artimųjų.Jis savo gyvenimo metu atidavė kiekvienam, kas tam priklausė, ar tai Dievui, ar tai žmonėms. Ir tai bus, etc

141.- Pirmiausiai buvo teisingas Dievui, kuris,kaip sakė, mūsų gyvenime turi užimti pirmąją vietą. Kėlė Viešpaties garbę ir šlovę, pasirodydamas visada greitas ir uolus eiti savo pareigas ir nuolat atsidavęs Dievo ir Bažnyčios įsakymams. Atsiduodavo visame Dievo valiai, prižiūrėjo savo mintis ir savo darbus, rūpindamasis vis labiau tobulėti. Ir tai bus, etc

142.- Jis paaukojo Dievui visą savo gyvenimą, visą savo veiklą, ją kreipdamas sielų išganymui ir Dievo garbei.Henrikas Przezdzieckis, jo draugas, vėliau tapęs vyskupu, sakydavęs:"Visada ir kiekviena proga matydavau jame savęs dalį, tai aš, kurs save tiriu. Jis, pilnas Dievo, dirbo vien Dievui".O ir Dievo Tarnas sakydavęs:Visa turime iš Dievo be saiko". Ir tai bus, etc

143.- Ištikimas savo šūkiui:'Dievas visame, viskas Dievuje'- visa savo jėga palinko sukliudyti nuodėmę ir atsiteisti už nuodėmes ir duotus papiktinimus. Ir tai bus, etc

144.- Turėjo labai karštą pamaldumą į Švč.M.Mariją ir greitas buvo pagerbti šventuosius; palaikė kūdikišką atsidavimą popiežiui, visada pasiruošęs greitai jo paklausyti. Tokį pat klusnumą reiškė savo dvasinei vyriausybei, Ordinarui, gerbė bendrabrolius kunigus ir vienuolius. Ir Civilinei vyriausybei reiškė pagarbą, betgi visada palaikė Bažnyčios orumą ir jos įstatymus. Ir tai bus, etc

145.- Dievo Tarnas buvo skatinamas švelnaus pripažinimo ir nuoširdaus klusnumo jausmo savo tėvams, taipgi vyriausiam broliui, kuris skaudžiai jį globojo, už jo dėmesį, dėkingai priimdamas pastabas, ir už globą. Ir tai bus, etc

146.- Jis buvo visame teisingas ir bešališkas; buvo toks pat teisdamas ir pabausdamas, vengė visokio asmenų išskyrimo ir silpnybės, o ypatingą dėmesį skyrė ligoniams ir vargšams. Savo tėviškumu, meile ir pagarba visiems, pasidarė labai mėgiamas. Ir tai bus, etc

147.- Šią dorybę parodė kaip profesorius savo mokiniams, kaip Vyresnysis savo dvasiniems vaikams, kaip Vyskupas savo pavaldiniams. Labai saugojosi kurį nors prislėgti ar nuliudinti. Su visais elgėsi pagal jų nuopelnus ir nei vienas negalėjo skųstis, kad būtų buvęs tiesioginiai pažemintas prieš kitus. Kaip vyskupas, skirstė pareigas, numatęs tam tinkamiausius ir vertingiausius asmenis. Jei tekdavo susirūpinti ypatingu būdu sukiršintomis parapijomis ir kunigais, labiau suvargusiais, dosniai juos aprūpindavo, kiek jam savos sąlygos leido. Taip rūpinosi savo kunigų ir savo dvasinių vaikų sveikata ir juos aprūpindavo

 būtiniausia pagalba. <u>Ir tai bus</u>, etc

148.- Kiekvienoje srityje, tiek medžiaginėje, tiek dvasinėje, laikėsi teisingumo, atiduodamas kiekvienam, kas jam priklausė. Buvo domus darbininkams ir patarnautojams. Kad palengvinus darbininkų vargą, jis tapo socialio sąjūdžio pradininkas ir Lenkijoje ir Lietuvoje, suaktualindamas socialį teisingumą, laikantis popiežiaus nurodymų. <u>Ir tai bus</u>, etc

149.- Duodavo smulkią apyskaitą iš gautųjų pinigų, ypač kurie būdavo skiriami Mišioms laikyti. <u>Ir tai bus</u>, etc

150.- Pripažindamas padarytą geradarybę, pareikšdavo savo padėką geradariams, ar tai asmeniniems, ar Kongregacijos, ar vyskupijos, jungdamas tai su malda ar galimomis dovanėlėmis, išreiškiančioms padėką. Taip buvo dėkingas Švč.Širdies Tarnaitėms už suteiktą globą ligoje, kad pasisiūlė būti kapelionu ir tikybos mokytoju jų Institute. Jis pareikšdavo savo jautrią padėką klebonams ir kitiems asmenims,net nežymiems, už suteiktą jam pagalbą apaštalavimo darbams. <u>Ir tai bus</u>, etc

151.- Vengė liturginiuose rūbuose išmislų ir bugijos. Pats buvo atviras ir iš kitų laukė atvirumo ir paprastumo. Niekad neprisidėjo, kad būtų nuvertintas ar įžeistas artimas, dažnai pats nukentėdamas neteisybę ir pašiepą, jis buvo tikras, kad galop nugalės teisingumas. Švelnių jausmų žmogus mokėjo pakęsti pasaulio vargą ir silpnybes. Nuostabiai mokėjo suderinti teisingumą su griežtumu ir meile, pasirodydamas romus, tėviškas, dosnus, darydamas taip, kad nei vienas negalėjo teisėtai skųstis. <u>Ir tai bus</u>,.

D i d v y r i š k o j i   T v i r t y b ė

152.- Dievo Tarnas per visą savo gyvenimą parodė didžiausią sva - sios tvirtybę, kuri atrodė pas jį įgimta, taip lengvai pasitikdavo reikalą aukotis. <u>Ir tai bus</u>, etc

153.- Jis buvo pratęs aukotis nuo mažų dienų, kai turėdavo eiti mokyklon, jam tekdavo pėkščiam eiti 5 kilometrai kelio tiek gražiu, tiek darganotu oru. Jam teko iškęsti gedulą, liudesį,neturtą ir vargą, mirus tėvamsir patekęs į brolio kietą globą, teko

kentėti k.no ligas, kurios ardė jam sveikatą. Ir tai bus, etc

154.- Lygiai jis buvo tvirtas, siekdamas mokslo, sekdamas pašaukimą kunigystėn ir į vienuolinį gyvenimą, nugalėdamas įvairių rūšių kliūtis. Vienuolinių ordinų persekiojimų metu pasirinko beveik užgęsusią Kongregaciją, apiplėštą iš visų jos turtųir pats atsisakydamas iškilimo vilčių, kai atsistatydino iš Dvasinės Akademijos profesoriaus ir vicedirektoriaus pareigų, už nieką laikydamas pagarbas, nei vienos jų nesigailėdamas, pats gerai žinodamas, kokį pasiima kryžių ir kokių sunkumų patirs. Ir tai bus, etc

155.- Skaitlingi ir rimti sunkumai sekė Tėvų Marijonų Kongregacijos atnaujinimą: buvo sustiprėjęs Bažnyčios persekiojimas, žiauriai uždradus statyti naujas bažnyčias, kurti vienuolijas, ar mirštančias atgaivinti. Buvo nuolatinis pavojus būti suimtam, įkalintam, ištremtam. Patys draugai netaupė papeikimų už pradėtą darbą. Nemaža jam buvo sunkenybė sutikti ir imtis vadovauti Kongregacijai, o jis viską nugalėjo ta pačia tvirtybės jėga, kurią parodė sugalvodamas ir pravesdamas vienuolijos atnaujinimą. Ir tai bus, etc

156.- Dievo Tarnas, kuris pirmiau parodė didvyriškos tvirtybės pavyzdį, prisiimdamas nominaciją į Vilniaus vyskupus, kuomet jis visa prigimtimi vengė išaukštinimų bei garbių ir kai jo buvimas visada buvo būtinas jo atnaujitai Kongregacijai ir tokiu metu, kai krašto politika buvo sujaukta ir labai jautrioje padėtyje,jis per septynerius ganytojavimo metus parodė turįs stiprybės dorybę tikrai didvyriškame laipsnyje.Ir tai bus,etc
Apsuptas priešų, kurie jį persekiojo, pavojuje netekti gero vardo, būti įkalintam, nužudytam; tarp visų šmeižtų ir visokios rūšies blogybių, jį randame visada ramų, tvirtą, nenugalimą, be kokios žmonių baimės, tvirtą su savo tikėjimo skydu ir atsidavusį Dievo Apvaizdai. Ir tai bus, etc

157.- Neabejodamas ir su didele jėga gynė jis Dievo įsakymus ir savo tikinčiųjų teises. Kai rusai komunistai panaikino tikybos dėstymą mokyklose, nors daug kas jį atkalbinėjo, jis parašė ganytojišką laišką, kuris buvo skaitomas visose Vilniaus bažnyčiose. Buvo baimės, kad gali būt suimtas, jam buvo pataš

riama pasislėpti, bet Dievo Tarnas atsakė: "Vyskupas turi būti pirmutinėse eilėse visų kitų akivaizdoje. Geras ganytojas atiduoda gyvybę už savo avis". Ir savo dienyne parašė, aptardamas tuos laikus: "Kai bolševikai sulaikė gyvenimo tekmę, kai vyskupijoje negalima buvo ką nors veikti, apėmė nuovargis ir nesaugumas. Dabar kai kova buvo pradėta, pajutau naują gyvenimą, perimtas naujos jėgos. Turiu didelį troškimą, ginti mylimą Bažnyčią, nukentėti už ją ir pasiaukoti visiškai". Ir tai bus, etc

158.- Surizgusi padėtis iš sunkenybių ir nepasitikėjimo, o atausta neišsemtos kantrybės ir dideliu savęs ayyižadėjimu, be abejo, sudarė painią Dievo Tarno pasiuntenybę Lietuvoje, kaip Apaštališkojo Vizitatoriaus, visgi davė gerų vaisių Bažnyčiai ir sieloms Ir tai bus, etc

159.- Nemažai buvo skaudžių nuotykių ir įžeidimų, kuriuos turėjo nukęsti Dievo Tarnas iš savo priešų pusės, bet nušvito jisai kaip niekada savo ramybe ir drąsia tvirtybe. Taip vieną kartą pasivaikščiodamas ėjo Vilniaus gatve, o du vaikėgaliai ėmė laidyti į jį akmenis. Dievo Tarnas dėl to neįsižeidė. Kai socialistų spauda išėjo priešai jį, kam sugįžęs į Vilnių, jis pasakė: "Šv. Tėvo noru esu atvykęs, ir kai jis manys kad jau atėjęs laikas, tada pasitrauksiu". Davė jis savo priešams kitą nuostabios savo tvirtybės įrodymą, kai jie norėjo jam sukliudyti laikyti pamaldas Lenkijos Prezidento atsilankymo į Vilnių proga. Nušvito jo tvirtybės dorybė, beartėjant rusams ir kai jis buvo kviečiamas bėgti. Kvietimą tvirtai atmetė, sakydamas: "Jei Dievas nori, kad aš mirčiau, teesie jo valia... Kol mano žmonės palieka, tai ir aš turiu su jais būti",. Kai rusai komunistai įsibrovė į vyskupo rūmus ir pasisavino net vyskupišką jo žiedą, Dievo Tarnas nepasakė peikiamo žodžio dėl nustoto turto ir padaryto įžeidimo, nors ekonomiškai kentė stoką. Ir tai bus, etc

160.- Nepaprastos tvirtybės pareikalavo iš Dievo Tarno nuolatiniai ir gausūs jo apaštalavimo darbai. Nevengė pailsti; nepaisė savo sveikatos. Taip atsitikdavo ganytojo apsilankymo metu. Iš vizitų grįždavo baisiai pavargęs, bet pakilia dvasia, kad suteikė daug gera sieloms. Taip būdavo ir Vilniaus katedroje, kur veikė kaip paprastas kunigas nuodėmklausis ar pamokslininkas.

Lankydavo taipgi ligonius ir įkalintus ir tarp gausių alsinančių veiksmų niekad neimdavo poilsio. Jis rasdavo laiko ir jėgų savo darbui, pagerindamas ir priderindamas prie Bažnyčios Teisyno nuostatų savo Kongregacijos ir penkių kitų vienuolijų įstatus, būdamas kartu savo Kongregacijos Vyriausiu Vadovu, aišku, mažiau laiko skyrė šiems darbams. Ir tai bus, etc

161,- Jis parodė nepaprastą stiprybę, kentėdamas kūne.Per visą gyvenimą sirgo kaulų džiova, kurią buvo gavęs pačioje vaikystėje,dėl to turėjo gydytis ligoninėse, pasiduoti chirurginėms operacijoms, būti sugipsuotam. Visgi nepastebėta, kad būtų skundęsis ar sulėtinęs savo darbus. Džiaugsminga dvasia, dideliu nebojimu užslėpdavo savo skausmus, mielai juos prijungdamas prie Prikryžiuoto Jėzaus . Panašų atsidavimą, pamokančią nuotaiką ir ramumą palaikė savo paskutinėje ligoje. Kurie galėjo bendrauti su juo paskutiniais jo gyvenimo metais, galėjo pastebėti, kad skausmų iškankintas jo asmuo ir pareigų svorio kėlė nuostabą;jo veidas buvo visada nušvitęs, džiaugsmingas. Tai rodė visiems su kokių džiaugsmu ir kokia meile jis nešė savo kryžių. Ir tai bus, etc.

162.- Dievo Tarnas vengė vyskupiško kryžiaus, prašydamas jį gelbėti, bet tikrai ne iš baimės kentėti, kaip galėjo kai kas įtarti, bet dėlto, kad savo prigimtimi vengė visokių posukščių ir už tai, kad paskyrimas būtų nepatartinas jo darbams Kongregacijoje, kur jis buvo labai reikalingas.Už tai jo pasisakymai negali būti priešingi tvirtybei, nes jis pats įrašė dienynan apie sielvartus, kuriuos nujautė kentėsiąs. Visu atvirumu, kas jam buvo būdinga, Dievo Tarnas nemažino, nesistengė jų paslėpti - visus kryžius nuo savo draugų ir bendradarbių, bet norėjo palikti tai savo širdyje, negu parodyti liudesį. Galop, jis prisiėmė tai gera valia kaip Dievo valią, ir tik nuolankiai prašė maldų už save. Ir tai bus, etc

163.- Jis stengėsi įpiršti savo sūnums pavyzdžiu, kalba, raštais krikščioniškos tvirtybės lavybas, aiškiai nurodydamas,kad tai kyla iš darbo irgi pasitaikenčius skausmus. Mokė jis vienuolius po įžadų pridėti prisiegą, kad pasiliks ištikimi Kongregacijai, net jei tektų būti kalėjime ar kentėti mirtį.
Ir tai bus, etc

164.- Dievo Tarnas buvo pastoviai , greitai ir tobulai apsimarinęs ir su kantrybe, kuklumu, meilumu, pasidavimu ir savęs valdymu pasirodė turįs didvyrišką dorybę. Ir tai bus, etc

165.- Nesiskundė niekad savo kūno skausmais, iššauktus kaulų džiovos, bet priimdavo skaumus kantriai. Priverstas dažnai pasilikti lovoje, ne be vargo galėdavo atsikelti, pakilęs gi dėkodavo Viešpačiui:"jaučiuosi daug geriau -pridėdavo- visa praėjo" ir imdavosi savo darbo. Niekas negirdėjo jį dejuojant nuovargiu, kasdien atliekant pėksčiomis ilgą kelią nuo pat jaunų dienų, eidamas mokyklon ar į tikybos pamokas, visgi nesipriešindamas kai susižeizdavo kojas ir namiškiai priversdavo pasilikti namie. Patraukliu ramumu kentė skausmus paskutinėje savo ligoje. Iš jo burnos neišėjo skundas ir tuomi davė nuostabų apsimarinimo pavyzdį savo dvasios vaikams, kurie jį stebėjo paskutiniais momentais. Ir tai bus, etc

166.- Lygiai nuostabus buvo jo apsimarinimo įrodymas kai jis pakeldavo nuoskaudas ir moralinės tvarkos blogybes, kurias dažnai jau būdamas vyskupu turėjo patirti. Tobulai valdydamasis, nepasiduodavo pykčiui, nei protestui, nei aimanavimui, kai būdavo įžeidžiamas ir savo priešų šmeižiamas. Ir tai bus, etc

167.- Jisai pasitenkindavo grynai būtinu maistu, rūbais,miegu. Bendrijoje, net būdamas Vyriausias Vadovas, ir paliegęs, nenorėjo skirtis aptarnavime. Mieliau pasirinkdavo paprastą maistą, tą patį,kurį turėjp kiti bendrabroliai. Nebuvo pratęs naudotis alkoholiniais gėrimais ir, kai pats negalėdavo išsiskirti, kaip pav. priėmimuose, juos ragavo pamažu ir nedaug, o kartą sukilo jame net sąžinės priekaištai, kam leidosi, kad būtų jam siūloma per priėmimą stiklelis vyno. Kai pats priiminėdavo svečius, pasiūlydavo jiems gėralų ir maisto su dideliu nuosaikumu, kurie tada mielai naudojosi, bet jis negerdavo. Miegodavo keleta valandų ir anksti pakildavo melstis. Buvo kuklus rūbuose, neieškojo ypatingų papuošalų. Jų nenorėdavo keisti, pav. kai nuvyko Amerikon, nors nuo ilgo naudojimosi buvo apverktinoj padėtyje. Ir tai bus, etc

168
Dievo Tarnas vykdė išorinį pojūčių apsimarinimą su paprasta ir

nepaprasta atgaila. Ištikimai laikėsi Bažnyčios įsakytų pasninkų, net ir kelionių metu ar susirgęs. Susilaikydavo nuo mėsos ne vien penktadieniais ir šeštadieniais, bet ir trečiadieniais; nesibijojo nuilsti, net ir kada jo jėgos sumažėdavo, tikrai, aklosios žarnos mirtinas uždegimas jį rado bedirbant, nepasigydžiusį iš negalės, kuri veikė pirmiau, kentėjo tylėdamas ir atrodė ramus oro ir klimato dargenoms, mažai paisąs savęs. Pasirinkdavo jisai ir išorinius mažus apsimarinimus, kurie padėdavo pagerinti jo dvasią ir pakelti grožio skonį. Kaip jis pasisako dienyne ir kalbėdamas Bendrijoje, Dievo Tarnas beveik kas savaitė nusiplakdavo du kartu, dažnai atlikdavo sąžinės sąskaitą, išsitiesęs žemėje. Nepaisant jokių sunkumų, nedarydavo sau išimčių, bet visada eidavo savo pareigas. Ir tai bus, etc

169.- Priežodžiu pasidarė jo dvasios ramumas ir malonus užsilaikymas. Vienam savo kunigų, kuris buvo skundžiamas už perdidelį žiaurumą, jis,Vilniaus vyskupas, parodė nepaprastą švelnumą, nes jam davė pastabą, nepaskirdamas jokios bausmės,kaip to visi laukė. Ir tai bus, etc

170.- Visada buvo santūrus, net dorame džiaugsme. Labai vengė tinginystės, kaip blogiausio savo priešo. Siūlė visiems santūrumą, o ypač darbą. Ragindavo gerai sunaudoti laiką ir dirbti visu stropumu. Ir tai bus, etc

PRIEDINĖS DOROVINĖS DORYBĖS

D i d v y r i š k a s   K l u s n u m a s

171.- Dievo Tarnas turėjo nepaprastą klusnumo dvasią. Jis pamilo šią dorybę ir ją vykdė visada paprastai ir greitai. Irtai bus, etc.

172.- Tinkamas klusnumas Dievui ir iš Dievom meilės greitas pasivedimas Vyresniesiems, buvo perėmęs visą Dievo Tarno gyvenimą, ir jis, taip Dievui patvarkant, visada darė ne tai, ką pats norėjo, o tai, ką privalėjo. Ir tai bus, etc

173.- Būdamas vaikelis, buvo klusnus ne vien motinai, bet ir vyresniajam broliui, kuris tapo jo globėju, net tuose reikaluose ir sąlygose, kas jam buvo priešinga ir skaudu, kaip pavyzdžiui, kai turėjo nutraukti mokslą ir laikinai atsisakyti pašaukimo. Ir Seminarijoje ir vėliau kaip kunigas visada buvo klusnus

tvarkai ir vyresniųjų valiai bei savo Ordinarui, nors jis, jaunas kunigas, pasakė pilną tiesą, skirtingą vyskupui. Ordinaras jį įvertino nustebęs, ir pasiuntė jį už vyskupijos tobulintis moksle, sudėdamas jame geriausias viltis.Panašiai įvyko, kaip vienuolis pasirodė klusnus seneliui Vyriausiam Vadovui. Iš jo skubiai gavo sutikimą, kad pridėtų ranką prie Tėvų Marijonų atnaujinimo, o kaį pats tapo Vyriausias Vadovas, buvo laikomas labai nusižeminusiu ir pilnai besilaikančiu Regulos ir klusnumo įžado. Apie jį buvo kalbama, jog geriau laikosi regulos, negu jo pavaldiniai. Ir tai bus. etc

174.- Iš klusnumo tapo Vilniaus vyskupu. Kaip vyskupas pasirodė visada sūniškai atsidavęs ir klusnus Šv. Sostui ir savo žodžiu, ir raštu įkalbinėdavo turėti prisirišimą jam ir pagarbą. Jisai kartodavo, laikysiąs vyskupiją ir eisiąs tarnybos pareigas kol nebūsiąs šventojo Tėvo atšauktas. Iš klusnumo ,sakydavęs, esąs pasirengęs pasilikti pareigose, kol nebus gavęs dimisijos ir jo valia nebus kita, kaip popiežiaus. Iš klusnumo grįžo į Lietuvą kaip Apaštališkasis Vizitatorius ir tiems, kurie jį atkalbinėjo grįžti į šalį, kur tiek daug atsirado jo priešų, atsakė, jog vyksta šv. Tėvo valia, o jo gi reik klausyti. Ir tai bus, etc

175.- Dievo Tarnas labai rūpestingai eidavo jam patikėtas pareigas. Niekad nepeikė jų ir ištikimai besąlyginiai įvykdydavo, visada pasiruošęs pilnai įvykdyti vyresniųjų troškimus. Jis baiminosi savo privačios iniciatyvos, nors ją skatindavo kituose. Jis troško, kad jo vykdomas veiksmas turėtų Vyresniojo pritarimą. Ir tai bus, etc

176,- Klusnumo dorybę įdiegė jis savo dvasios vaikams, kaip ir savo tikintiesiems, teigdamas, jog ji sudaro vienuoliniam ir krikščioniškam gyvenimui pagrindą. Ir tai bus, etc

D i d v y r i š k a s N e t u r t a s

177.- Dievo Tarnui buvo brangi neturto dorybė, jos dvasią turėjo, laisvas buvo nuo prisirišimo prie laikinų dalykų, per visą gyvenimą nuolat ją vykdė skubiai, pastoviai ir su džiaugsmu. Ir tai bus, etc

178.- Pasitenkinęs reikale maža kuo, Dievo Tarnas neieškojo

niekad medžiaginių patogumų, net greitai perleisdavo kitiems, kas buvo jam palikę. Ir tai bus, etc

179.- Kaip vienuolis ir kaip vyskupas jis atsižymėjo neturto dvasia savo rūbuose, savo išlaidose ir savo kambario įrengime. Jo rūbai būdavo paprasti, be jokių puošmenų, bet visada švarūs. Turėdavo tik dvi sutanas ir vieną pilną eilutę, baltinių nedaug ir tie buvo labai vargingi. Kai jis nuvyko Amerikon, jam norėjo įtaisyti gražius ir gerus baltinius ir pakeisti per ilgą laiką sudėvėtą sutaną, kai pasirodė neturįs laikrodžio, vienas tėvų pasiūlė jam savo, bet Dievo Tarnas sugrąžino jam laikrodį,sakydams:"Laikyk jį, kurs tau buvo padovanota s". Ir tai bus, etc

180.- Pinigus naudojo dideliu taupumu ir tai būtiniems dalykams Kai 1923 m. turėjo vykti į Romą 'ad limina' pas popiežių, turėjo skolintis kelionei , prašė padėti išlaidas padengti. Kai tikrai turėdavo pinigų, juos išdalindavo vargšsmas, arba juos paskirdamas savo įkūrtai ir vadovaujamai prieglaudai. Jis buvo pratęs sakyti, kad būtinieji reikalai bus aprūpinti, jei pasitikėsime Viešpačiu. Ir tai bus, etc

181.- Ši dorybė švietė jo bute savo paprastumu ir kuklumu.Kaip vienuolis, savo kambariu nesiskyrė nuo kitų Tėvų. Pirmiau, kai jis buvo studentas Friburge ar paskiau frofesorius Akademijoje, jis turėdavo labai kuklų kambarį ir nelabai patogų.Jame laike vien būtinuosius baldus savo kasdieniniam darbui reikalingus. Būdamas vyskupas, laikėsi to paties papročio. Lietuvos Valstybės atstovai nuvyko pas jį 1918 m. į Marijampolę, norėdami prikalbėti, kad priimtų nominaciją Vilniaus vyskupu, pareiškė Dievo Tarnui nuostabą, radę jį vargingam vienuolyno kambarėlyje. O jis jiems atsakęs:"Pasaulyje yra tiek daug vargingų žmonių ir manau, kad nei pusė jų neturi panašaus kambario". Ir tai bus, etc

182.- Lygiai patenkintas būdavo Dievo Tarnas bendru maistu ir sau neieškodavo ypatingo valgio: kuklus ir taupus būdamas nereikalavo patarnavimo. Ir tai bus, etc

183.- Jis piršo savo pavaldiniams ir bendrabroliams neturto dorybę ar tai savo kalba, arba raštu ir visada ragindavo neprisirišti prie laikinųjų dalykų. Ne be prasmės jis davė savo Kongre -

gacijai globėju šv. Pranciškų Asyžietį, norėdamas pamokyti pranciškoniškos neturto dvasios. Jo pamokymai siekė ne vien neturto įžado, kad būtų savųjų laikomas, bet ypač kad pamiltų šią dorybę. Ir tai bus, etc

D i d v y r i š k o j i   S k a i s t y b ė

184.- Dievo Tarnas laikėsi skaistybės ir jo užsilaikyme švietė angeliška nekaltybė: ji švytėjo jo išorėje, kalboje, visuose darbuose. Ir tai bus, etc

185.- Nors iš prigimties jis buvo jautrus,bet visada vengė tuščio sentimentalizmo ir lepumo.Griežtai laikėsi padorumo dorybės, būdamas labai atsargus santykiuose ir kalboje su kitais asmenimis. Niekad nebuvo patirta iš jo kokio juoko, kuris būtų galėjęs bent kiek aptemdyti kuklumą; taip pat jis mokėjo valdyti prigimtinę nuotaiką ir neremdavo peikiamosios nuomonės. Jo pokalbiai buvo malonūs ir meilūs, visada rimti tik visada su nekaltu šypsniu. Kai 1926 m. atsirado Marijampolėje, sode, laikydavo atrištą skaudamąją koją saulėje, bet jį kas staiga užklysdavo, jis skubiai pridengdavo koją. Net savo pamoksluose labai nemėgdavo kalbėti apie skaistybei priešingas ydas.Ir tai bus,etc

186.- Saugojo gražiąją dorybę, gyvendamas apsimarinęs ir nuolat skendėdamas maldoje. Anot jo, geriausias yra būdas apsaugoti angeliškąją dorybę mintyse ir veiksmuose, tai nuoširdus pamaldumas Viešpaties kančiai ir į Nekaltą Švč.Marijos Pradėjimą. Ir tai bus, etc

187.- Savo kūną atiduodavo dideliam apsimarinimui, kaip tai įrodo jo naudoti įvairūs daiktai disciplinai. Griežtai laikėsi pasninkų, buvo paprastas valgyje ir miege. Ir tai bus, etc

188.- Vengė susidraugavimo ir dažnų santykių su kitos lyties asmenimis. Kai prašomas vykdavo pas seseris pasitarimams, jis tai darė saugiai, eidamas su palydovu. Turėdamas 32 m. amžiaus, jam beeinant į Seminariją, kelią pastojo mergina ir padarė jam nekuklų pasiūlymą. Jis reagavo į tai staigiai pabėgdamas. Buvo jis visada mandagus, bet trumpas su padėkomis moterims už patarnavimus parapijos reikaluose. Ir tai bus, etc

189.- Dievo Tarnas reikalavo kuklumo ir mokė jam patikėtus asmenis kuklumo, atsargumo, skaistybės meilės. Jaunimui kalbėdavo su užsidegimu apie skaistybės dorybę, o vieną kartą davė konferenciją apie skaistų jaunimą atstovų būriui. Siūlė šią dorybę savo dvasios vaikams, jos mokė su didele išmintimi, ypač dėl santykių sa kita lytimi, sakydamas taip, kad nekiltų priekaištai. Kai jo giminaitė, Lietuvos Prezidento žmona, aplankė jį kartą, pasi - rėdžiusi dekoltuotu rūbu, Dievo Tarnas padarė mandagiai pastabą, kad pirmoji Ponia Respublikoje turėtų duoti pavyzdį kitoms kaip reikia kukliai vilkėti. Ir tai bus, etc

D i d v y r i š k a s   N u o l a n k u m a s

190.- Dievo Tarnas turėjo nuolankumo dvasią su pilnu jos požymiu, kad ji nepaprasta: ji švietė per visą jo gyvenimą, o ypač kai jis užėmė įškilias pareigas ir turėjo didelę atsakomybę. Ir tai bus, etc

191.- Nepraleisdavo progos nusižeminti Dievo akivaizdoje, laikydamas save nevertu tarnu, nusidėjėliu, netobulumo pavyzdžiu,ir, kaip toks, prašėsi Dievo gailestingumo dovanoti. Savo dvasiniam dienyne, save laikė puodkele bažnyčioje, kuri sudėvėta numetama į namo kampą. Dėkodavo Viešpačiui už gautas malones, nieko sau nepriskirdamas. Niekad nekalbėdavo apie save.Jo artimas draugas Seminarijoje ir Petersbugo Akademijoje, garbus vyskupas Enrikas Przedzieckis, apie Dievo Tarną sakė: "Niekad ir nei viena proga nežiūrėjo savęs". Ir tai bus, etc

192.- Dievo Tarno nuolankumas buvo nuoširdus. Nesižemino išoriniai, kad už tai būtų žmonių giriamas. Su ta pačia dvasios ramybe, ką tik darė, visada pasirodydavo giedras ir it abejingas, lygiai priimdavo pagarbos pareiškimą, kaip ir papeikimą ir pažeminimą iš tų pusės, kurie blogai jam velijo. Galima teigti, jog jis, kiek nuo jo priklausė, kad palaikytų gerą vardą, kaip Šv. Dvasios paskatą, visada labiau norėjo vieton pagyrimų gauti pažeminimų, kaip geriausią priemonę nugalėti išdidumo pagundai ir tuomi arčiau pasekti Dieviškąjį Mokytoją paniekintą ir prikryžiuotą. Nors iš prigimties buvo labai jautrus, bet šia dorybe pasiekė to, jog atrodė nebejautrus įžeidimams ar pažeminimams. Ir tai bus, etc

193.-Tokia dvasios ramybė buvo pastebėta keleta kartų; tarp kitko, kai vieną kartą Vilniuje, vykstant jam su vežiku, pasitiko jį pilietis, kurs šaukė:"Lenkų ėdikas", o Dievo Tarnas, palenkęs galvą, priėmė šį neužtarnautą įžeidimą.Kai Marijampolėje buvo sutiktas su didele eisena kaip Apaštališkasis Vizitatorius jis nuleistomis akimis priėmė sveikinimus miesto gatvėse ir laimino tikinčiuosius, kurie jį supo.Tuomi parodė, jog vertina didį nusižeminimą. Jis neįsižeidė, kai Vilniuje vaikėzai laidė į jį akmenukus kai jis ėjo vyskupiško miesto gatvėmis. Ir tai bus, Rtc

194.- Dievo Tarnas vengė žmonių pagarbos ir išdidumo.Nors buvo apdovanotas geriausiomis savybėmis, nedarė iš to nei kokio parodavimo, neieškojo pagirų ar pripažinimo, pasirodydamas visur paprastas ir nusižeminęs. Kai teko jam kelis kartus kalbėti apie savo darbus, jų gerus vaisius priskyrė Viešpačiui. Mieliau mėgo gyventi uždarą ir niekam nežinomą gyvenimą. Visada jis laikėsi nuošaliai, atsisakydamas bent kokio dėmesio ir, savo dorybės vadovaujamas, užimdavo paskutinę vietą.Jis reiškė visada pagarbą kitiems, ypač Ordinarams ar bažnytiniems Vyresniesiems. Su savo paveldiniais laikėsi tokios pat nuotaikos, kad pasirodydavo jiems beveik lygus, sudarant kitiems nekartą net rimtą nepatogumą šiuo savo nuolankiu užsilaikymu. Ir tai bus,ėtc

195.- Nuolankumo dorybė nurodė Dievo Tarnui pasilikti vienuoliu neturte ir slaptoje, kai jis atsisakė šviesaus iškilimo progos, kuris tada buvo jam pasiekiamas Petersburgo Akademijoje. Kai buvo nominuotas vyskupu,visa darė tikra ir nuoširdžia nuolankumo dvasia, kad išvengus pareigos, bet toji pat dorybė įsakmiai jį palenkė prašyti, kad būtų atleistas iš vyskupo pareigų, labiau trokšdamas grįžti į nuolankų ir užslėptą gyvenimą savo Bendrijos vienuolyne. Ir tai bus, etc

196.- Nuolankumo kilnius įrodymus turime iš Dievo Tarno gyvenimo Vilniuje, kai ten buvo vyskupu. Savo katedroje jis sakydavo pamokslus kaip paprastas kunigas; klausė išpažinčių, skelbė Gavėnios pamokslus, davė rekolekcijas. Nesirūpino lysti į akis, dėvėjo kukliai kaip kiekvienas kitas kunigas. Vaikščiojo pėksčias, o galėjo naudotis vyskupišku vežimu. Dažnai atlankydavo nuolankiusir su nemažu pamėgimu. Buvo jis nuodėmklausis, mokytojas, direktorius ir konferencijų davėjas tarnaičių draugijoje.

Nevengė lankyti ligonius ir įkalintus; mielai santykiavo su savo pavaldiniais, su kaimiečiais ir neturtingais žmonėmis, visus paveikdamas tokia jiems neįprasta pagarba. Ir tai bus, etc

197.- Užlaikydamas tinkamą išorės vertę, gautą su vyskupiška valdžia, Dievo Tarnas ją slėpė ir privačiai, kaip žmogus ir kaip vienuolis, atsisakydamas visokio dėmesio ir išimčių.Jis tuomi parodydavo, jog yra visukuo patenkintas, nereikalavo ypatingo kokio maisto ar patarnavimo, o pirmiau, vienuolyne, mieliau imdavosi labiau nužemintų pareigų ir darbų. Ir tai bus, etc

198.- Jis vertindavo gaunamą gėrį iš visų, nepasitikėdavo vien savo paties gabumais. Pirmiau, negu pradėjus veikti kokiame svarbiam reikale jis pirmiau pasimelsdavo, paskui ieškodavo Vyresniųjų ar žinovų patarimo, tuomi pagerbdamas kitų valią ir net nevengdamas pasirodyti it žemesnis už juos. Ir tai bus, etc

199.- Einant vienuolijos konstitucija, kiekvienas turėjo turėti savo įspėjėją, kuris jįs dabojo ir savaitiniuose susirinkimuose viešai būdavo keliami netobulumai. Dievo Tarnas nenorėjo pasitraukti nuo to nuostato ir, nepaisant savo kaip Vyriausias Vienuolijos Vadovas padėties,turėdavo savo įspėjėją, ir jį pasirinkdavo iš griežtesnių tėvų tarpo, skubesnį papeikti vyresniojo veiksmus. Nuostabus buvo Dievo Tarno nuolankumas, priimant pastabas ir pataisas iš savo paties perspėtojo, Nemažesnis buvo jo ramumas, kai jam tekdavo pakelti pasipriešinimą ar prieštaravimą galimą iš savo mokinių ir vienuolių. Ir tai bus, etc

200.- Būdamas visada praktiškai nuolankus, Dievo Tarnas mokė tos dorybės savo dvasios vaikus bei pavaldinius tiek žodžiu ir raštu, tiek visųpirmiausiai įtaigodamas juos savo sektinu pavyzdžiu. Ir tai bus, etc

T R E Č I O J I   D A L I S

B r a n g i   D i e v o   T a r n o   M i r t i s

201.- Dievo Tarnas, nebojant kaulų džiovos, kuri jį vargino nuo pat jaunų dienų ir neapleido iki mirties, visada parodydavo atsparumą ligai, ypač bedirbdamas, paskendęs uolumo veikloje, ilgose nepatogiose kelionėse ir šalyse su netinkamu jo sveikatai klimatu.

 Šie nuovargiai bei fizinės ir moralinės pastangos turėjo, be abejo,įtakos į suvargusį kūną, kad jis susidėvėjo. Dėlto, į mirtį jį atvedė ne įsisenėjusi liga, bet visai nauja, kuri ėmė reikštis, kai Dievo Tarnas buvo įnykęs pridėti paskutinius pagerinimus prie konkordato projekto tarp Šv.Sosto ir Lietuvos vyriausybės. Įnykęs, kaip visada, į savo darbą, nepridavė naujam skausmui svorio, nes buvo pratęs tylomis kentėti ir visa pakelti. Jis neturėjo net laiko kreiptis į gydytoją. Ir tai bus, etc

202.- Vos spėjęs pasiųsti į Romą konkordato projektą. 1927 m. sausio 21d, pasirodė pablogėjimo ženklai, atgulė į lovą. Kai jam buvo pasiūlyta šauktis gydytojo, jis atsisakė. Vidunaktį pasidarė skausmai per daug dideli. Brolis vienuolis, kuris jam tarnavo, pašaukė gydytoją d-rą Ladą Kairiūkštį. Tas apžiūrėjęs ligonį, pasakė, jog čia yra smarkus aklosios žarnos uždegimas ir kad apendicitas yra jau trūkęs, padėtis yra pavojinga ir skubiai reikia daryti operaciją. Chirurgas Hagentorn tuoj pasiruošė priimti ligonį į kliniką, kur Dievo Tarnas buvo nugabentas prašvitus,1927 m. sausio 22 d.operacijai.Jis buvo visiškai atsidavęs Dievo valiai. Po operacijos atrodė, kad ligonio padėtis pagerėjusi kiek, bet įvyko skubus persilaužymas septintą dieną ir Dievo Tarnas mirė 1927 m. sausio 27 d. 3:45 a.m., turėdamas 56 metus amžiaus, aprūpintas paskutiniais ligonių Sakramentais, kurių jis pats paprašė ir gavo. Su dideliu karščiu atidavė savo dvasią Dievui, ramutis, kaip dera teisingiesiems, patardamas savo sūnums laikytis vienybės darbe ir aukoje. Ir tai bus, etc

203.- Visuotinis skausmas ir nuostaba apėmė visus. Dievo Tarnui buvo teikiama vieša iškilmingiausia pagarba, it koks plebescitas. Jo lavonas buvo maldingai ramus išstatytas Tėvų Marijonų bažnyčioje Kaune. Ten susitelkė didžiulės žmonių minios,verkiančių, einančių prie karsto ir bučiuojančių mirusio kojas. Iškilmingiausioje eisenoje, dalyvaujant beveik visam miestui, universiteto studentai nešė jo kūną per visą miestą, beveik dvi mylias, iki katedrai, kur sausio 29 d. buvo laikomos iškilmingos laidotuvės. Jose dalyvavo visi Lietuvos vyskupai,Vyriausybė

su Prezidentu, Seimo atstovai ir labai didelė žmonių minia: katalikų ir nekatalikų, priklausančių kiekvienam visuomenės sambūriui, net ir priešingų tendencijų asmenų, nepaisant žiauriai šalto oro. Manifestacija pasidarė it koks meilės plebescitas Dievo Tarnui, kurio pagarbūs palaikai buvo laikinai palaidoti tos pačios katedros kriptoje - požemyje. Ir tai bus, etc

204.- Naujos ir didžiulės egzekvijos buvo laikomos prie Dievo Tarno mirtingų palaikų 1934 m. spalių 24 d., kai buvo perkeltas į Marijampolės miestą, kuris yra apie 60 kilometrų nuo Kauno. Nepaisant atsargos,kurios tada laikytasi,didinga vyskupų palyda kunigų ir žmonių minios, vieningai su pasauline vyriausybe dalyvavo iškilmėse. Po iškilmingų laidojimo apeigų miesto parapijos bažnyčioje garbus lavonas buvo palaidotas netoli tos pačios krikštyklos, kur Dievo Tarnas buvo atvėręs savo akis Dievo malonės šviesai prieš 56 metus. Pastoviai pagarbūs palaikai ten pasilieka, uoliai saugojami tikinčiųjų. Skaitlingi žmonių būriai lanko Dievo Tarno kapą, patraukti jo nepaprastų dorybių kvapo ir jo šventumo garso. Ir tai bus, etc

S v e n t u m o g a r s a s gyvenant ir po mirties

205.- Dievo Tarnas dar tebegyveno, kai jo šventumo garsas sklido Lietuvoje ir už jos, paremtas nepaprastų dorybių, kurios nuo pat jo jaunų dienų augo ir stiprėjo, ar kai ruošėsi kunigystei, ar kunigo veikloje,- jis žibėjo it vidudienio šviesa.Kai Dievo Tarnas buvo iškeltas, it švyturys žvakydėje, būdamas Vyriausias Vienuolijos Vadovas ir Vilniaus vyskupas,- jis pelnė sau visuotiną įvertinimą net/tų,kurie jį iš arčiau pažino. Ypatingai jis buvo gerbiamas už savo teisingą nesugadintą būdą, papročių darną, už aiškią drąsą ir nenugalimą tikėjimą, už įgyvendinimą visų krikščioniškų ir evangeliškų dorybių. Pirmiau kai kurie buvusieji jo priešai, pagarbiai nutiko, reikšdami nuostabą ir nedrįsdami peikti net kokią mažą mirusiojo netobulybę.Visi žmonės sakė, jog jis esąs tobulas vienuolis, pilnai išbandytas,- tai buvo teigiama po jo mirties. Ir tai bus, etc

206.- Šventumo garsas pasidarė visuotinas po jo mirties dvasininkų ir net pasauliečių tarpe, tarp prasčiokėlių ir šviesuolių, tarp indeferentų ir net bedievių; Lietuvoje, Lenkijoje, Amerikoje

 net Rusijoje ir kitur. Jo šventumo garsas kilo, plito ir augo, pastovus ir didis pasilikdamas iki šių dienų. Jo mirtis buvo skaitoma dideliu nuostoliu tautai, ir visi tai atjautė. Dievo Tarnas nebuvo pamirštas, jo kapas pasidarė žmonių nuolatinio lanm kymo vieta, kur,esą, gaunamos didelės malonės ir dangiškos dovanos, kurios yra priskiriamos Dievo Tarno užtarymui. Ir tai bus,etc

V i š p r i g i m t i n ė s   d o v a n o s

207.- Dievo Tarnas buvo apdovanotas Aukščiausiojo nepaprastomis dovanomis ir malonėmis. Turėjo dovaną patraukti į atgailą net labai užkietėjusias širdis, ar kaip surasti tikrą tikėjimą. Tai liudija skaitlingi stačiatikių, atsiskyrusiųjų ir protestantų atsivertimai. Per trumpus veiklos metus, patarnaudamas kaip vyskupas, pasirodė skaitlingi jo apaštalavimo vaisiai.Jis daugeliui išgelbėjo ir atgaivino tikėjimą, pažadino krikščionišką uolumą, uždegdamas sielas Dievo meile. Susidarė visų vieša nuomonė, kad religinis Lietuvos atgimimas priskirtinas yra jo darbščiai ir našiausiai apaštališkai veiklai. Ir tai bus, etc

208.- Ypatingu būdu jis reiškėsi patarimais. Daug kas ieškojo progos su juo pasitarti, įsitikinę, jog jis turi iš Dievo patarties dovaną. Ir tai bus,etc

209.- Be abejo, jis turėjo ir maldos dovaną. Tai liudija jo nepaprastas užsidegimas ir nesvyruojąs pastovumas maldoje; atrodydavo, it meldžiasi dvasios pagavime, kai jis pasijusdavo stovįs Dievo akivaizdoje. Kai kuriais atvejais jis buvo matomas kaip ekstazėje. Ir tai bus, etc

M a l o n ė s   ir   S t e b u k l a i

210.- Skaitlingos buvo malonės ir dvasinės ir laikinės, kurias, kaip teigė tikintieji, yra gavę per jo užtarimą.
Ypač pažymėtina, kad tais pat Dievo Tarno mirties metais,1927, Slavikų bažnytkaimio gydytojas daktaras Povilaitis, ištiktas meningito /smegenų plėvių uždegimu/, buvo atvežtas ir priimtas į Kauno ligoninę. Jo padėtis, kaip teigė paklaustas daktaras, buvo beviltiška. Ligonis pradėjo merdėti.Jo žmona, patarta giminaičio P.Būčio, nuėjo pasimelsti pas Dievo Tarno karstą ir prašyti vyrui sveikatos. Sugrįžusi iš bažnyčios ligoninėn,

 ponia sutiko gydytoją budėtoją, daktarą Kuzmą, ir jis nušvitęs jai pasakė, jog mirštantis nugalėjęs persilaužymą, netikėtai ir nelauktai, medicinos mokslu neišaiškinamai, pradėjo skubiai gerėti. Į trumpą laiką ligonis galėjo, pilnai pasveikęs, imtis savo profesijos darbo ir kitų darbų. Savo pasveikimą jie skaitė Dievo Tarno užtarimo pasekа. Ir tai bus, etc

211.- Kunigas Vladas Polonskis, Veliuonos parapijos klebonas, ilgą laiką kentėjo krūtinėje žaizdas, iš kur tekėdavo gausūs pūliai; žaizdos pasidarė pastovios, kroninės, atsparios vaistam. 1934 m. spalio mėnesį perkeliant Dievo Tarno kūną iš Kauno į Marijampolę, ligonis išvyko tuo pačiu traukiniu, kuriuo vežė Dievo Tarno karstą, prašydamas sveikatos. Po dviejų-trijų dienų kai sugrįžo į savo parapiją, atraišiojus nuo žaizdų juostas, pasirodė, jog žaizdos pilnai išgydytos, sausos ir nelikę nei kokių ligos ženklų ir liga buvo visai išnykus. Padėkai už tokią malonę pamaldus kunigas 1935 m. įstojo į Marijonų vienuoliją.
Ir tai bus, etc

212.- Dievo Tarno kūno perkėlimo 1934 m. proga vienas Krokialaukio parapijietis, kaip medikas teigė, turėjo lūpos vėžį.Jis kreipėsi į Dievo Tarną, prašydamas sveikatos. Pranyko sutinimas ir sumažėjo skausmai. 1935 m. vasario 15 d. daktaras pasakė,jog tik chirurginė operacija gali pašalinti ligą.Ligonis dar su didesniu pasitikėjimu šaukėsi Dievo Tarno pagalbos. Ir putmenys pradėjo nykti, galop visai pranyko, kaip tai paliudijo tas pats ligonio gydytojas. Ir tai bus. etc

213.- Tula Agota Paltanavičiūtė, tarnaitė, 1933 m. nepaisant gydymosi ir operacijos, tapo visiškai akla: daktaras pasakė jai, jog tuei nepagydomą ligą. Pradėjo vargšė maldų novenas, šaukdamosi Dievo Tarno užtarimo. Pirmą 1938 m. penktadienį atsiklaupusi meldėsi prie Dievo Tarno kapo. Staiga pamatė šviesą ir Dievo Tarno sarkofagą. Ji visiškai pasveiko iš ligos, pilnai atgavo regą, kurios buvo nustojusi. Ir tai bus, etc

214.- Tulas Josiukas, Marijampolės parapijietis, turėjo vėžį veide. Su gydytoju buvo sutarta skubiai daryti operaciją, bet

 pirm to nuvyko prie Dievo Tarno kapo apverkti savo nelaimę ir pasimelsti. Jis priglaudė apraišiotą veidą prie sarkofago ir išėjo į ligoninę. Kai gydytojas atraišiojo veidą, besiruošdamas operacijai, didelei visų nuostabai vietoje žiauraus skaudulio styrojo sausas šašas, kuris palytėtas nukrito savaimi. Nuo to laiko ligonis tapo visiškai sveikas. Tas pats gydytojas pripažino šį pagyjimą tikrai stebuklingu. Ir tai bus, etc

215.- Pasaulietis broliukas Juozas Pakalnis, 1938 m. būdamas naujokas, sunegalėjo,- ant kelio išaugo skaudulys ir būtų reikėję šauktis gydytojo pagalbos, nes be operacijos būtų pasilikęs šlubas. Naujokų magistras patarė jam apleisti vienuoliją. Nuliūdęs jis karšta malda kreipėsi į Dievo Tarną, nuvykęs pas jo sarkofagą, pagalbos. Pabaigęs melstis, pajuto kojos pagerėjimą, ir sekančią dieną skaudulys pilnai ir nuostabiai pranyko. Ir tai bus, etc

216.- Kaune benediktinių seserų bandinė, Magdalena Borkutė, nelaimėje nusipiovė beveik visiškai vieną pirštą, net kaulą. Piršto kaulas laikėsi raumenų ir tik plonos odos. Neturtingoji Magdalena dėl neturto nesikreipė į gydytoją, bijodama, kad jis visiškai atskirs nukirstą piršto galą, ji sujungė abi piršto dalis, surišo ir pradėjo su kitomis Seserimis maldų noveną į Dievo Tarną. Pabaigusi noveną ir atrišusi pirštą, visų džiaugsmui, rado jį sugijusį ir normalų, vien mažas randelis liudijo buvusią nelaimę. Šis įvykis buvo skaitomas stebuklingu tų, kurie su tuo įvykiu susipažino, priskirdami pagydymą Dievo Tarno užtarimui. Ir tai bus, etc

217.- Per paskutinius metus Postuliatoriaus archyve atsirado kiti gausūs liudijimai, pranešimai apie gautas malones ir prašymai jo atvaizdų, relikvijų, paveikslėlių ir žinių apie Dievo Tarną. Kai kurios tų malonių Dievo Tarno Beatifikacijos bylos eigoje bus pateiktos Šv. Apeigų Kongregacijai autorizuoti, apaštališkam ištyrimui pasibaigus

Tai šiuo tarpu,etc...pasiliekant teisę pateikti kitus teigimus, jei, etc...bet savęs nesaistydamasį išsamų ir nereikalingą įrodymą, apie ką išnaujo bus teigiama,gerių geriausiu būdu.

T. Juozapas Vaišnora,MIC.,Generalinis Postuliatorius,
Tėvų Marijonų Kongregacijos.